

Uvodnik

Andrej Bratuž

Ob slovenskem kulturnem prazniku

"Poet tvoj nov Slovincem venec vije", tako začelja France Prešeren svoj Sonetni venec (katerega del sem prav v teh dneh poslušal v zelo posrečeni uglasbitvi Lucijana Marije Škerjanca). S svojimi čudovitimi literarnimi umetninami je pesnik iz Vrbe dvignil slovensko poezijo na evropski Parnas. Ob dnevu Prešernove smrti se vedno sprašujemo o naši kulturi, njeni vlogi včeraj in danes in o duhovnih vrednotah nasploh. Odtod tudi 8. februar, slovenski kulturni praznik, ki je v Republiki Sloveniji državni praznik.

Kultura je gotovo ena najzlahtnejših stvarnosti človeške dejavnosti in zgodovine. To so vedno poudarjali znani filozofi in zgodovinarji. Tako eden od njih, Nemeck Jakob Burckhardt sredi 19. stoletja v svojih razmišljanjih o svetovni zgodovini daje prav kulturi, poleg države, religije in jezika vodilno vlogo za razvoj in napredek človeštva. Kultura je s svojimi različnimi dejavnostmi (kot so znanost, umetnost, filozofija in druge) odločilno pogojevala in spremljala narode v njih težnji po napredku. Že od antike dalje, zlasti grško-rimske, je ideal estetske lepote globoko zaznamoval človeštvo in zgodovino.

Slovinci smo od romantike dalje vse to s Prešernom živo doživljali in v dveh stoletjih udeleženi bohotno kulturno dejavnost. V taki duhovni povezavi z grško antiko je naš veliki filozof France Veber zapisal, da so nekoč milijonske Atene dale Evropi neprecenljivo duhovno bogastvo in pri tem še dodal, da tudi milijon ali več Slovencev zmore ustvariti dela, ki bodo v času ostala neminljiva.

Kaj lahko danes Slovenci nudimo Evropi in svetu? Od začetka leta 2008 Republika Slovenije za šest mesecev predseduje Evropski uniji. To daje Slovincem poseben ugled v širšem okviru. Seveda pa ne gre za izključno politično vlogo Slovenije v Evropi. Znano je, da je v tem kontekstu zlasti pomemben medkulturni dialog. S tem smo spet v vlogi kulture oziroma tega, o čemer smo že pisali v začetku tega razmišljanja. Prav kultura je verjetno danes najmočnejše orožje, s katerim Slovenci razpolagamo. In takšna duhovna oboroževalna tekma med narodi in državami je zlasti v današnji Evropi zaželeno. Stara celina je bila v zgodovini vse preveč v središču medsebojnih uničevalnih vojn in revolucij. Prav zato je danes kultura tisto duhovno orožje, ki nam bo prineslo resnično novo ter pozitivno stvarnost, v kateri se spleta živeti in sobivati z drugimi.

"Edinost, sreča, sprava / k nam naj nazaj se vrnejo"..., lepo poje Prešeren. Slovenija ima danes zares edinstveno poslanstvo, ko lahko prav s svojo vodilno vlogo v Evropski uniji zastavi vse svoje sile v ta namen. Na ta način bo tudi medkulturni dialog našel idealno udeležanje.

Ko poslušam zadnji stavek Beethovne 9. simfonije, veličastno glasbo na Schillerjevo Odo radosti, danes evropsko himno, me prevzamejo globoka čustva kozmične harmonije v zavesti novega, svetlejšega časa za človeštvo. Podobna čustva vzbujata tudi Prešernova besedila s Premrlovo, sicer preprosto, a močno glasbo v skladbi, ki je danes slovenska himna. Naj ta naša visoka pesem še zlasti v času slovenskega vodenja v Evropi ponese poslanico miru, dialoga in sožitja med narodi.

Sv. Valentin, prvi spomladin...

Foto DP

Po padcu Prodijeve vlade

V Italiji se sklepajo nova zavezništva, politika vedno bolj oddaljena od ljudi

Predčasne parlamentarne volitve v Italiji bodo 13. in 14. aprila. To je zadnja novost na italijanskem političnem področju, kjer že dalj časa vlada taka zmeda, kot je že dolgo ne pomnimo. Ko je bilo jasno, da je Prodijeve vlade konec, in je italijanski predsednik vrnil mandat tudi Mariniju, so določili tudi datum volitev, nakar je še predsednik deželne uprave Furlanije Julijske krajine Riccardo Illy sporočil, da odstopa s položaja predsednika, da bi omogočil volilcem naše dežele, da na isti dan volimo še predstavnike za deželni svet. Illyjeva gesta, ki jo je utemeljil z besedami, da nima smisla razšipavati z denarjem davkoplačevalcev, je edina gesta, ki vrača sedanji politiki vsaj nekaj dostojanstva, ki ga sicer nima več. Pot k predčasnim volitvam je seveda odprl italijanski predsednik Giorgio Napolitano, ki je razpustil parlament. Odločitev je sprejel po vladni krizi, ki je izbruhnila 24. januarja po odstopu vlade Romana Prodi. Krizo in odstop Prodijeve vlade je sprožila odločitev nekdanjega pravosodnega ministra Clementeja Mastelle, ki je 17. januarja sporočil, da se njegova stranka UDEUR umika iz vlade skupaj s svojimi 14 poslanci in tremi senatorji. Glasovanje v poslanski zbornici je Prodi v skladu s pričakovanji prestopil s podporo, glasovanje v senatu pa je bilo za njegovo vlado po 20 mesecih na položaju usodno. V skladu z zakonodajo morajo

volitve sicer potekati v roku 45 do 70 dni po razpustitvi parlamenta.

Odločitev o razpustitvi parlamenta je bila v Italiji pričakovana od ponedeljka, 4. februarja, ko je predsednik senata Franco Marini, ki mu je Napolitano 30. januarja zaupal sestavo prehodne vlade, po večdnevnih posvetovanjih s političnimi voditelji sporočil, da ne more pridobiti podpore, potrebne za oblikovanje prehodne vlade in reformo volilne zakonodaje. Do volitev bo vlado začasno vodil Prodi, ki sicer obljublja sprejetje še nekaterih pomembnih predvsem gospodarskih ukrepov, kot je, recimo, prodaja letalske družbe Alitalia.

"Take predčasne volitve predstavljajo anomalijo", je dejal Napolitano, ko je pojasnil, zakaj se je predčasnim volitvam skušal izogniti. Obenem je izrazil obžalovanje, da bodo nove volitve potekale brez volilne zakonodaje, ki naj bi v veliki meri vplivala na že kronično vladno nestabilnost v Italiji. Vendar soglasja, potrebnega za izvedbo konkretnih reforme, ni.

Predčasne volitve predstavljajo po neki strani tu-

di zmago za nekdanjega premiera Silvia Berlusconi, ki si je po padcu Prodijeve vlade prizadeval za takšno možnost, zavračal pa je vsakršno možnost prehodne vlade, istočasno pa je kot stari politični lisjak vodil pogajanja z Veltronijem o spremembi volilnega zakona, o čemer pa sedaj, jasno, noče nič več slišati, ker mu tak volilni zakon, kakšen je sedaj v Italiji, pač ustreza. Prav te dni se Berlusconi pogaja s Finijem, da bi šla skupaj v volilno španovijo, Veltroni pa pravi, da bo z novonastalo Demokratsko stranko šel sam na volitve.

"Mene ne more nič več presenetiti, vse sem že videl!", mi je komentiral politično dogajanje v Italiji prijatelj, ki je še dodal: "Nobeni stvari se ne čudim več!"

Naj bo, a dejstvo je, da take predstave, kot jo dajejo danes italijanski politiki, že dolgo nismo gledali! Človek se upravičeno sprašuje, kje živijo politiki, če niso morda z Marsa, ker je že Luna preblizu! Razkorak med politiko in vsakdanjim življenjem je dosegel spodnjo mejo, pod katero bo težko najti še kakšno dno!

Da jih ni sram, bi človek vzkliknil, a ob napovedih bližnjih podražitev niti moči za ta vzklik ni! In tokrat o italijanskem predsedniku, ki je ob Dnevu spomina ponovno govoril o "etničnem čiščenju", ne bomo zapisali nobene, ker si je enostavno ne zaslužil, ne on in ne tisti, ki z njim delijo tako mnenje!

Jurij Paljki

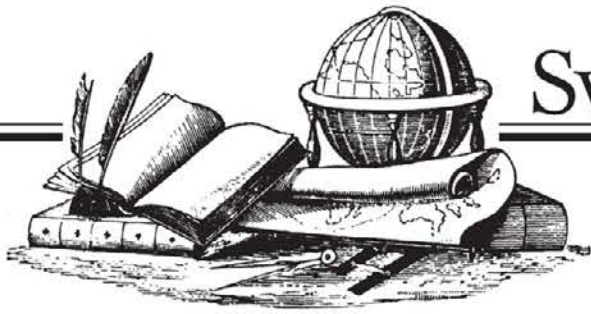

Naša spletna stran

Povejte, kaj mislite!

www.noviglas.eu/blog

Evropske teme - Naše teme

Vodja anglikanske Cerkve predlaga sprejem šerije v britanski pravni sistem

Izjave canterburyjskega nadškofa dr. Rowana Williamsa, ki je hkrati tudi vodja anglikanske Cerkve, so prejšnji teden močno razburkale britansko javnost. V svojem razmišljanju na Royal Courts of Justice je namreč predlagal, da bi britanski pravni sistem sprejel in dovolil omejeno uporabo islamskega prava (šerije). Po mnenju nadškofa je to nujno potrebno, zato da Velika Britanija ohrani socialno kohezijo.

Izjavam je sledila serija polemik, ki zgovorno kažejo na dejstvo, da je debata o multikulturni družbi trenutno na angleškem zelo živa. Na otoku biva namreč milijon osemsto tisoč muslimanov, ki pa imajo velike težave v integraciji. Da je bil angleški model multikulturne integracije neuspešen, je dokaj jasno pokazal že atentat 7. julija 2005, ko so štirje mladi angleški muslimani, sicer sinovi pakistanskih priseljencev, organizirali in izvedli samomorilski napad na londonsko podzemno železnico in na londonske linijske avtobuse ter ubili 52 nedolžnih. Anglija se je tedaj zbudila iz sna, sprožila zelo močno protiteroristično represivno politiko in se hkrati začela resno ukvarjati tudi s problemom integracije muslimanskih priseljencev, ki ostajajo na robu družbe in ki nikakor ne zaupajo angleškemu ustanovam.

Ni čudno torej, da je postal predlog, ki ga je prejšnji teden dal canterburyjski nadškof, prava medijska provokacija, o kateri se je na široko razpisal ves angleški tisk. Williams je namreč predlagal, da bi se angleški pravni sistem moral sprijazniti z dejstvom, da je angleška družba tudi religiozno multikulturna. Zato bi morala angleška laična država nadgraditi in dopolniti razsvetljenska načela, na katerih temelji obstoječi pravni sistem tudi z drugimi etičnimi načeli. Vodja anglikanske Cerkve je namreč mnenja, da je zelo nevarno pasivno sprejeti načelo, da obstaja samo en zakon, kateremu moramo biti vsi pokorni, in da vse ostale norme, ki zahtevajo neko zvestobo vrednotam, nimajo v

pravni proceduri nobene veljave. To bi po njegovem mnenju kratkoma pomenilo, da bi ob osnovnem spoštovanju nedotakljivih pravic subjekta angleški pravni red moral obravnavati tudi principe, ki človeka vežejo na določene vrednote, četudi ti principi izhajajo iz islamskega prava in v bistvu temeljijo na Koranu.

Sam je v svojem razmišljanju namreč ugotavljal, da pravni sistem že sprejema ugovor vesti za krščanske zdravnike, ki nočejo opravljati splavov. Podobne formule bi zato bilo treba najti tudi na drugih pravnih področjih, da bi spoštovanje šerije integrirali v angleški pravni red. To bi bilo po njegovem mnenju možno v muslimanskem socialnem okolju predvsem na nivoju reševanja medosebnih sporov, kjer bi aplikacija šerije močno olajšala integracijo muslimanskega prebivalstva v angleški pravni red. Pri tem pa je Williams jasno povedal, da šerije v Veliki Britaniji ne gre uveljaviti v istih oblikah kot v Afganistanu, kjer bi koranski zakon lahko enačili z neke vrste srednjeveškim nazadnjaškim pravom, na osnovi katerega oblast enostavno seka roke tatovom in kamenja prešuštnice. Povsem jasno je, da so v Veliki Britaniji civilne pravice posameznika nedotakljive, a šerija bi bila lahko učinkovito sredstvo za reševanje medosebnih privatnih pogodbenih sporov med muslimani, saj bi muslimanski zakon po mnenju nadškofa nudil alternativne in ljudem bližje rešitve. Kot primer je sam navedel proceduro razporeke, ki jo koransko pravo obravnava zanimivo, a zelo različno od zahodnega prava.

Na ta drzna stališča so takoj skoraj soglasno odgovorili razni institucionalni predstavniki, od ministra za kulturo Andya Burnhama, ki je ostro povedal, da sobivanje dveh pravnih sistemov vodi v kaos, kot tudi sam prvi minister Gordon Brown, ki je dejal, da v Angliji mora obveljati angleško pravo, ki temelji na angleških vrednotah, kar pomeni, da sklicevanje na šerijo nikakor ne sme postati razlog za nespoštovanje angleškega prava.

Peter Černic

Rowan Williams

Po predčasni razpustitvi zbornice in senata
Parlamentarne volitve v Italiji 13. in 14. aprila

Ne bomo ponavljali, zakaj in kako so razmere privedle do tega, da bodo morali italijanski volivci po niti dveh letih spet na volitve za obnovo parlamenta, ker smo o tem že pisali. Dodamo lahko samo to, da je predsednik republike Napolitano poveljil predsedniku senata Mariniju poizvedovalni mandat, ali je še kaka možnost, da se pred razpustom parlamenta oblikuje začasna prehodna vlada za spremembo sedanega volilnega zakona, ki ga skoro vse stranke negativno ocenjujejo, a se niso mogle dogovoriti o njegovi spremembi. Kot vemo, je predsednik senata Mariniju po nekaj dneh posvetovanj vrnil mandat predsedniku republike, ker se za omenjeno začasno vlado ni izreklo dovolj strank, da bi imela zadostno podporo v parlamentu. Predsedniku Napolitanu ni tako ostalo drugega kot razpustiti parlament in razpisati nove volitve. To je formalno storil na pepelnico sredo, 6. februarja. Prodijeva vlada

je nato skladno z določili ustave določila datum volitev 13. in 14. aprila.

Volitve bodo torej potekale po obstoječem volilnem zakonu, ki ga je nekdanja Berlusconijska vlada dala v odobritev parlamentu tik pred iztekom njegovega mandata brez predhodnega dogovora z opozicijskimi strankami, kot je bila doslej korektna po-

je težil za tem, da levosredinski opoziciji otežkoči dosegne ustrezne večine v senatu. To se je potem tudi zgodilo, kar je končno imelo za posledico, da je vlada izgubila v senatu še tisto pičlo večino nekaj glasov in je morala odstopiti. Trajala je 650 dni.

Najbolj negativna stran sedanega volilnega zakona je ta, da volivci nimajo nobene možnosti vplivati na izvolitev, po strankah predlaganih kandidatov, ker je odpravljanje osebni preferenc. Tajništva strank, ki bodo nastopile na volitvah, bodo sestavila liste kandidatov za posamezna okrožja in njihov vrstni red na listi. Volivec ima samo to možnost, da s prekrizanjem simbola stranke potrdi predlagano listo. Kandidati bodo izvoljeni na

osnovi glasov liste in po njihovem vrstnem redu na listi. Ob tem se ljudje sprašujejo, ali si bodo prihodnji parlamentarci prizadevali za normalizacijo razmer v državi in širši civilni družbi in vsaj delno povrnili ugled političnemu delovanju. V sedanjih razmerah številni državljani namreč zavračajo politiko kot takšno in se nagibajo k temu, da se ne bi udeležili volitev.

Omeniti moramo tudi, da je zaradi razpusta parlamenta odloženo glasovanje o znanem referendumu za spremembo volilnega zakona, katerega je ustavno sodišče pred tedni potrdilo legitimnost, na prihodnje leto 18. in 19. maja. Pobudniki referendumu so napovedali, da se bodo odložitvi ljudskega glasovanja pritožili na sodišče, čeprav se je vlada pri tem ravnala po ustavnih določilih, ki urejajo to pravno institucijo.

V letošnjem pomladnem roku bodo poleg izrednih parlamentarnih volitev tudi volitve za obnovo več deželnih svetov in izvolitev deželnih predsednikov. Med temi deželami je tudi Furlanija Julijska krajina, Dolina Aoste ter tridentinska in bocienska pokrajina, ki imata pristojnosti avtonomne dežele, ter Sicilija, katere predsednik Cuffaro je zaradi obsodbe in pritiska javnosti odstopil. Nove deželne volitve bodo morali razpisati tudi v Lombardiji, če bo njen predsednik Formigoni odstopil zaradi sprejema kandidature za parlament. Volitve bodo tudi za obnovitev enajstih pokrajinskih svetov, med temi videmskega pokrajinskega sveta. Le-ta je, kot znano, pred dvema mesecema izglasoval nezaupnico predsedniku Strassoldu zaradi njegove nerodne vpletenosti v volilne obljube pri zadnjih pokrajinskih volitvah. V Vidmu bi morale biti tudi redne občinske volitve. Občinske volitve bodo skupno v 539 občinah v državi.

Datum oz. datumi vseh navedenih volitev niso še uradno določeni. Po prvotnem načrtu naj bi bile deželne volitve v Furlaniji Julijski krajini 8. in 9. junija. Po nepričakovnem odstopu predsednika Illyja pa naj bi bile istočasno s parlamentarnimi volitvami 13. in 14. aprila. Vlada namreč pripravlja odlok, po katerem bodo tudi upravne volitve istočasno s parlamentarnimi volitvami.

Alojz Tul

Na dnu...

Povejmo na glas

In vendar je bilo neodgovorno

In vendar je bilo neodgovorno, da je prišlo do razpustitve poslanskih zbornic niti ne na polovici zakonodajne dobe. Bilo je neodgovorno, da gre država na predčasne volitve z volilnim zakonom, ki ne zagotavlja učinkovitega vodenja v nelahkih časih opešane ekonomije in globalizacijskih pospeškov. Neodgovorno je bilo, da je peščica levosredinske vladajoče večine glasovala za padec Prodijskega vladanja in na ta način izničila možnost tehnične vlade, ki bi volilno reformo lahko izvedla. Mimogrede, bila je to peščica iz t. i. zmernih sredinskih vrst in ne "ekstremistična leвица", kot je ves čas strašil Berlusconi. Da je bilo neodgovorno, velja podčrtati, ker se je politika pričela od ključnega razpustitvenega dejanja odmikati, saj že hiti s pripravami na aprilski volilni obračun. Spornemu razpustitvenemu dejanju je razumljivo takoj obrnila hrbet desna sredina, ki ji odmik od omenjenega, z njene strani tako načelnega dogodka, prija. V vrvežu predvolilne mrzličnosti pa kot da na vse pozablja tudi leva sredina, kar verjetno ni koristno. Pozaba je še toliko bolj zajela večino medijev, v prvi vrsti televizijo, ki se je že skoraj vzhličeno sprožila v novo zgodbo kot v igro, s katero bo vsaj nekaj mesecev pritegovala pozornost gledalcev.

Sedanji volilni zakon je za državo velikanska zavora in zagotovo preveliko tveganje. Zavora zaradi znane in obremenjujoče politične razdrobljenosti, ki ima v proporcionalnem sistemu naravnost gra-

Janez Povše

SVET SLOVENSКИH ORGANIZACIJ

Gospodarstvo v našem prostoru

Seminar SSO

15.00: Drago Štoka	Pozdrav in uvod
15.15: Hadrijan Corsi	Razvoj in perspektive zamejskega gospodarstva
15.40: Edi Kraus	Zamejsko gospodarstvo in mešane naložbe v Sloveniji
	Razprava
16.30-16.45	Kratek odmor
16.45: Klavdij Brajnik	Vloga finančnih zavodov
17.00: Boris Siega	Odnos krovnih organizacij do gospodarstva. Vloga SDGZ
	Razprava
18.00-18.15	Kratek odmor
18.15: Marko Pisani	Čezmejne možnosti
18.30: Fabio Pahor	Formacija mladih gospodarstvenikov
	Razprava
19.15	Povzetek in zaključek
19.30	Pogostitev

Kulturni center Lojze Bratuz

Petek, 22. februarja 2008, od 15. do 19. ure

Poslanica papeža Benedikta XVI. za postni čas 2008

“Kristus je zaradi vas postal ubog” (2 Kor 8,9)

Dragi bratje in sestre!
1. Post vsako leto ponuja lepo priložnost za poglobitev smisla in vrednote našega krščanskega življenja in nas spodbuja k ponovnemu odkrivanju Božjega usmiljenja, da bomo postopoma postali bolj usmiljeni ob bratov in sester. Cerkev v postnem času čuti dolžnost, da predlaga nekatere posebne naloge, ki verujočim v procesu notranje prenovne konkretno pomagajo – to so: molitev, post in miloščina. V letošnji poslanici za postni čas se želimo pomuditi ob premišljevanju o miloščini, ki predstavlja topljiv način pomoči ljudem v potrebi in hkrati vajo v askezi, da bi se osvobodili navezanosti na zemeljske dobrine. O moči privlačnosti materialnega bogastva in o tem, kako jasna mora biti naša odločitev, da bogastvo ne postane naš malik, odločno govorijo Jezusove besede: “Ne morete služiti Bogu in mamonu” (Lk 16,13). Miloščina nam pomaga premagovati to nenehno skušnjavo, saj nas vzgaja za za-

navanje potreb bližnjega ter za delitev z drugimi tistega, kar po Božji dobroti posedujemo. To je namen posebnih nabirk za uboge, ki jih v postnem času organizirajo v mnogih delih sveta. Na ta način se notranje spreobrnjenosti povezuje z gesto cerkvene skupnosti, ki jo je poznala že prvotna Cerkev. O njej pripoveduje tudi sv. Pavel v svojih pismih o prostovoljnih darovih za jeruzalemsko skupnost (prim. 2 Kor 8-9; Rim 15, 25-27).
2. Evangelij nas uči, da nismo lastniki, temveč skrbniki dobrin, ki jih posedujemo. Dobre namreč niso izključno naša lastnina, temveč sredstva, po katerih Gospod kliče vsakogar izmed nas, naj postanemo orodje njegove Previdnosti za bližnje. Katekizem katoliške Cerkve poudarja, da imajo materialne dobrine – skladno z univerzalnim načelom – družbeno vrednost (prim. KKC 2404). Jezus v evangeliju izrecno svarti tistega, ki zemeljsko bogastvo poseduje in uporablja samo zase. Spričo množic, ki so v po-

manjkanju in trpijo lakoto, so besede iz Prvega Janezovega pisma: “Kako more Božja ljubezen ostati v človeku, ki ima premoženje tega sveta in vidi, da je brat v pomanjkanju, pa zapira svoje srce pred njim”, (1 Jn 3,17) trd opomin. Še jasnejši je poziv k deljenju dobrin v večinsko krščanskih deželah, saj je njihova odgovornost do mnogih ubogih in zapuščenih velika. Pomoč potrebnim je prej dolžnost pravičnosti kot dejanje ljubezni.
3. Evangelij osvetljuje tipično značilnost krščanske miloščine: podarjena mora biti na skrivnem: “Kadar pa ti daješ miloščino, naj ne ve tvoja levica, kaj dela tvoja desnica”. Jezus dalje zahteva: “Tako bo tvoja miloščina na skrivnem” (Mt 6, 3-4). Malo pred tem je rekel, da se človek ne sme postavljati s svojimi dobrimi deli, saj pri tem tvega, da bi izgubil Božje plačilo (prim. Mt 6, 1-2). Učenec mora paziti, da se vse zgodi v večjo Božjo slavo. Jezus opominja: “Tako naj vaša luč sveti pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vaše-

ga Očeta, ki je v nebesih” (Mt 5,16). Vse je zato usmerjeno na Božjo slavo, ne pa na človeško. Naj to zavedanje, dragi bratje in sestre, spremlja vsako dejanje pomoči bližnjemu, saj tako pomoč ne bo postala sredstvo, s katerim bi mi postali središče pozornosti. Kadar pri opravljanju dobrih del za cilj nimamo Božje slave in resničnega blagra za sočloveka, temveč osebne koristi ali preprosto odobravanje, naše ravnanje ni v skladu z evangelijem. V moderni družbi, ki je močno pod vplivom podob, moramo biti na tovrstno skušnjavo zelo pozorni. Evangeljska dobrodelnost ni zgolj filantropija, temveč mnogo bolj konkretno dejanje ljubezni, teološka krepost, ki izvira iz notranjega spreobrnjenja k ljubezni do Boga in do bližnjega, ter posnema Jezusa Kristusa, ki se nam je popolnoma podaril vse do smrti na križu. Le kako se ne bi zahvaljevali Bogu za mnoge ljudi, ki daleč proč od medijske pozornosti v tihoti in iz krščanskega duha izvršujejo velikodušna dejanja ljubezni do bližnjih v potrebi? Malo koristi, če lastne dobrine delimo drugim, naše srce pa se ob tem vdaja nečimrnosti. Zato vsak, ki ve, da Bog “vidi na skritem” in na skritem povrača, ne išče človeškega priznanja za opravljena dejanja usmiljenja.

V Vatikanu, 30. oktobra 2007
papež Benedikt XVI.
(Prevedla: Barbara Baloh)

Vsodržavno združenje katoliških časnikov FISC V Veroni o novi volilni zakonodaji

Vsodržavno združenje katoliških časnikov FISC, katerega član je tudi naš Novi glas, je priredilo minuli petek v Veroni srečanje za urednike katoliških tednikov iz Triveneta. Na srečanju, ki je bilo dobro obi-

sa pomudil pri prikazovanju različnih možnih scenarijev, ki bodo prišli v poštev ob skorajšnjih političnih volitvah v Italiji, pravni izvedenec si ni mogel kaj, da se ne bi na glas vprašal, čemu je velika zmešnjava potrebna, ko pa že

G. Alberto Margoni, prof. Gianpietro Ferri in g. Bruno Cescon / Foto JMP

skano, iz naše dežele so manjkali samo predstavniki furlanskega tednika Vita Cattolica, smo najprej prisluhnili prof. Gianpietru Ferriju, ki je podrobneje razložil pravne vidike sedanje volilne zakonodaje in Italiji, prikazal morebitne posledice referendumov o zakonodaji, kot se je tudi dalj ča-

itak prisostvujemo vse večjemu odklanku volilcev od politike in italijanskih političnih strank. G. Bruno Cescon, delegat Triveneta za državni svet FISC, je poročal o zadnjih srečanjih v Rimu ter o težavah, s katerimi se srečujemo katoliški dnevniki.

JUP

Spomnimo se na potrebne in jim velikodušno pomagajmo

Postna akcija Slovenske Karitas z naslovom Ne pozabimo

Slovenska Karitas začenja z dobrodelno akcijo Ne pozabimo, ki je namenjena pomoči ljudem v stiski na območjih jugovzhodne Evrope. Nekaj sto kilometrov od nas mnogi ljudje doživljajo hude preizkušnje. Ljudi ne pesti

samo materialna revščina, ampak tudi posledice vojnih viher, napetosti in nasilja, ki so jih prizadele in še vedno povzročajo gorje. Tovrstne posledice posebej čutijo mladi in otroci, ki živijo brez upanja na prihodnost. Sarajevski kardinal Vinko Puljić je ob

lanski zahvali dobrotnikom iz Slovenije sporočil: “Hvala, ker za nas niste bili daleč, hvala, ker ste nam bili blizu.” Številni mladi prostovoljci iz Slovenije so v preteklem letu na delovnih taborih v Bosni in Hercegovini s svojo pomočjo oplemenitili pomoč Karitas. V tamkajšnje okolje, še posebej v družine prinašajo upanje in sporočilo miru. Gimnazijci so npr. pomagali zgraditi skromno streho in dom za družino v vasi Kolibe ter v vasi Ljubljna pri Banja Luki. V Jablanici so prostovoljci pomagali pri izgradnji centra za mlade. Pomoč so poslali tudi v Sarajevo, kjer so z dvajsetimi tonami moke podprli

omilimo. Tudi letos ne smemo pozabiti na tiste, ki pomoč nujno in resnično potrebujejo. Dodatne informacije dobite: – na Škofjski Karitas Ljubljana pri gospodu Jožetu Rovtarju, tel. 01/439-21-30 (za pomoč Sarajevu in toplji dom za družine v vasi Kolibe);

– na Škofjski Karitas Koper pri gospe Jožici Ličen, GSM: 041/429-713 (za akcijo Strega nad glavo za družine v Banja Luki in program Posvojitev na razdaljo); – na Nadškofjski Karitas Maribor pri gospodu Branku Mačku, tel. 059/080-350 (za Center za mlade v Jablanici in pomoč v Srbiji); – na Slovenski Karitas pri Petru Tomažiču, tel. 01/300-59-60 (za pomoč v Albaniji in splošne informacije o dobrodelni akciji).

2. POSTNA NEDELJA

1 Mz 12,1-4; Ps 33; 2 Tim 8-10; Mt 17,1-9

Jezus utrjuje vero učencem - apostolom tudi po izrednih znamenjih, a ne dela čudežev vseprek. Nekje pravi, da ljudje kljub prikazovanju mrtvih ne bodo verjeli (Lk 16,3), kaj šele, če bodo videli manj pomembne čudeže. Toda izredna znamenja dvigajo in krepijo verne ljudi.

Pri spremenitvi na gori se Jezus razodene trem apostolom: Petru, Jakobu in njegovemu bratu Janezu zato, da jih potolaži in opogumi za pričevanje resničnosti vere, zlasti resničnosti vstajenja od mrtvih. Pričevati bodo morali namreč pred kralji in pred celim svetom z mučeniško smrtjo.

Celo Jezus je potreben človeške tolažbe, ki mu jo nudita tako Mojzes kakor Elija. Prvi, Mojzes, je oče zakona - zapovedi, drugi pa, Elija, je veliki prerok Stare zaveze, tako da se lahko pogovarjajo o Jezusovem “izhodu”, ki ga bo dopol-

nil v Jeruzalemu. Ta izhod je bridka smrt, je naval trpljenja in besa hudiča in sovražnikov križa. Oba, tako Mojzes kakor Elija, sta moža vere in nenehnega trpljenja zaradi vere v enega Boga. Zato jim Oče iz oblaka, ki pomeni njegovo bližino, razodene, da je Jezus ljubljeni Sin, dejansko, da je Bog, a naj ga še ne razglašajo kot Boga pred vstajenjem od mrtvih. Tedaj bo lažje verjeti, da je Jezus Bog, saj je premagal smrt.

Sicer ni slučajno, da je spremenitev tesno povezana z napovedjo o trpljenju, smrti in vstajenju. Petra to vrže s tira in zato govori: “Bog ne daj, Gospod! To se ti nikakor ne sme zgoditi!” On pa se je obrnil in rekel Petru: “Poberi se! Za menoj, satan! V spotiko si mi, ker ne misliš na to, kar je Božje, ampak kar je človeško” (Mt 16,21-23). Hoja za Jezusom zahteva namreč odpoved sebi in križ na rami, kajti življenje najdemo v trpljenju z Jezusom. On bo prišel v veličastvu svojega Očeta s svojimi angeli ob koncu in šele takrat, ob koncu, bo vsakemu povrnil po njegovem delu (Mt 16,24-27).

Peter zopet razodene svoje človeško gledanje

na Jezusa: dobro se počuti ob njem, zaradi tega se mu ne sme nič hudega zgoditi, Jezusu, ki bi ga rad imel pri sebi, ki je ljubljeni Očetov Sin. Toda njegovo veličastvo je pripravljeno za poslednji čas.

Peter še ni dojel, da bo Jezus ponižan in križan. Zato Oče prikaže božansko slavo tudi na Jezusovem telesu, kar bo uresničeno z vstajenjem od mrtvih. Jezus pomaga Očetu uresničiti načrt odrešenja s svojo smrtjo na križu. Zato si je zaslužil vso poslušnost. Oče je pri njegovi spremenitvi dejal: “Njega poslušajte!” (Mt 17,5), saj bo on popeljal ljudi v končno dobo, ki jo je Oče določil že pred začetkom sveta. Gora ali hrib spremenitve naj bi bil Tabor; nekateri menijo pa, da je Hermon, ki je zelo visok in vedno v snegu in zato bolj v skladu z Jezusovimi spremenjenimi oblačili. Nekateri menijo celo, da je gora le v duhu, kakor pri hudičevi skušnjavi (Mt 4,8-9), ali gora blagov ali gora, kjer se je Jezus razodel kot vstali. Njegovo oblačilo je postalo belo kot luč in njegov obraz svetel kakor sonce. Vse to pomeni Božji svet, ki preplavi in preobrazni človeka. Tako Bog pripravlja po izrednih znamenjih

vse tri apostole in za njimi vse verujoče na eshatološko uživanje sreče v onstranstvu. Jezus je eshatološki prerok, ki ga je napovedal Mojzes in ki ga je treba poslušati za dosego prihodnjih dobrin kraljestva. Samo Matej poroča, da so vsi trije apostoli padli na obraz zaradi svetega strahu. Oblak pa spominja na tistega, ki je pokrival goro Sinaja, kjer se je Mojzes mudil štirideset dni in štirideset noči, in na vhod v shodni šotor, kjer je Mojzes govoril z Bogom iz oči v oči, kakor govori človek s svojim prijateljem (2 Mz 33,9-10).

Že Stara zaveza nas uči, kako naj govorimo z Bogom, kako naj molimo. Jezus je v očenašu strnil vso ljubezen nebeskega Očeta. Postni čas nas vabi, naj zopet in zopet odkrivamo v tihoti in zbrani molitvi Očeta. Ko apostole navda strah, jih Jezus umiri s prijateljskim dotikom, ki nam vlje pogum. Zagotavlja nam brezmejno Božjo ljubezen in uslišanje. Priporočimo se tudi Materi Božji za zbrano molitev. Njena priprošnja je sredi med nami, kakor z apostoli, ki so enodušno vztrajali v molitvi (Apd 1,14).

Predsednik Republike Slovenije na obisku v Italiji

Türk v Vatikanu in Rimu tudi o vračanju umetniških del

Predsednik republike Danilo Türk je med obiskom v Vatikanu in Rimu 6. februarja omenil tudi vprašanje vračanja umetniških del, ki so bila pred drugo svetovno vojno odpeljana iz Primorske v Italijo.

Ta problem je Türk omenil v pogovorih z državnim tajnikom Svetega sedeža Tarcisio Bertonejem in tudi na kosilu, na katerem je bil gost italijanskega kolega Giorgia Napolitana.

Slovenski predsednik je pri tem izpostavil svojo tezo, da imamo v času intenzivne integracije v EU dobro možnost, da vračanja dobrin ne vidimo kot vprašanja pravnih odnosov, temveč kot vprašanje, ki "daje definicijo kulturnemu prostoru, kamor te umetnine sodijo". "To so umetnine avtorjev istega prostora in prav je, da se ta prostor z njimi definira", je poudaril Türk. Na ta način bi po njegovem mnenju tudi prispevali k sožitju med sloven-

skim in italijanskim narodom. Cerkev v vračanje umetnin sicer ni neposredno vpletena, ima pa po besedah predsednika Türka pomembno vlogo, saj gre za premoženje, ki je v veliki meri cerkveno.

Predsednik republike Türk je v Rim prišel tudi zaradi koncerta

Bernarde in Marka Finka, ki ga je njegov italijanski kolega priredil v čast slovenskega predsedovanja EU.

Türk je najprej sprejel papež Benedikt XVI. Pogovarjala sta se o encikliki svetega očeta in o upanju, ki je pomembna vrednota ne le za vernike, temveč za

vse ljudi. Govorila sta tudi o načelu ločenosti Cerkve od države in o sodelovanju med Cerkvijo in državo. Med mednarodnimi vprašanji sta omenila Kosovo in globalno segregiranje ozračja.

Predsednik je svetemu očetu tudi obširno govoril o Trubarjevem letu, ki ga obeležujemo letos. Izrazil je tudi željo, da bi lahko v Sloveniji razstavili Trubarjevo Cerkevno ordningo, kar je omenil tudi v pogovoru z državnim tajnikom Svetega sedeža Bertonejem.

Bertoneja sta zanimali vprašanja ordinariata v slovenski vojski in nunciature. V državnem zboru je osnutek sporazuma med Slovenijo in Svetim sedežem o ordinariatu, Vatikan pa želi, da se ta postopek pospeši. V zvezi s stavbo, v kateri naj bi bila nova nunciatura, pa je težava v tem, da morajo trenutni stanovanjci zgradbe dobiti nadomestna stanovanja.

Na kosilu s širšim krogom visokih italijanskih predstavnikov so se dotaknili tudi vprašanja hrvaške zaščitne ekološko-ribovalne cone v Jadranu in ponovili stališče Rima in Ljubljane, da gre za multilateralno vprašanje med Zagrebom in Brusljem.

MIRENSKI GRAD Pogovor s p. Andrejem Šegulo

38. katehetski simpozij

Od 27. januarja do 1. februarja 2008 je na Mirenskem Gradu potekal 38. katehetski simpozij. Vodil ga je mag. Andrej Sedej. Od ponedeljka do petka so si v jutranjih urah sledila predavanja, v popoldanskih pa delavnice. V sredo popoldne so katehiziranci čutili, da so sprejeti.

no govoriti skupaj z Bogom. Jim ne zna približati in ustvariti v njih osebni stik z Bogom. Ko Bogu rečem "ti", on postane "moj Bog". S tem ga na neki način posebimo in ponotranjimo. Zelo važno je tudi ustvariti ozračje, v katerem bodo katehiziranci čutili, da so sprejeti.

Prepredavatelj so bili: dr. Vinko Potočnik, p. dr. Mari Osredkar, s. Magda Burger in dr. Roman Globokar.

S predavanjem "Poosebljeni Bog. Vloga kateheta pri ponotranjenju podobe Boga pri mladostniku", je v petek udeležence simpozija nagovoril pater dr. Andrej Šegula. Dotaknil se je psiholoških značilnosti otroka v zadnjem triletju verouka. Pater dr. Andrej Šegula je minorit in živi v samostanu, poučuje kateheto in skupinsko dinamiko na teološki fakulteti v Ljubljani. Vprašali smo ga:

Ali bi nam lahko na kratko obnovili osrednjo misel vašega predavanja?

Osrednja misel je bila, kako poosebiti Boga, ponotranjiti Boga. Mislim, da bistvo naše kateheze je, kako pripeljati mlade do te izkušnje, da bodo lahko rekli "Ti" Bogu, da ga bodo imeli za prijatelja.

Govori se o krizi v poučevanju verouka. V čem vidite vi težave kateheta?

To se dogaja po mojem, ker katehet v glavnem govori otrokom o Bogu, o razodetju, o življenju apostolov itd., ne zna pa še uspeš-

Kaj je vzrok temu?

Mislím, da moramo iskati vzroke v svetu, v katerem mladina živi. V družini sami ni več verske vzgoje, zunanji svet pa tudi ni naklonjen veri.

Katera pa bi mogla biti prava govorica, da bi pritegnila mlade?

Velika skušnjava je, da teolog, katehet uporablja eno govorico, mladi pa drugačno govorico, ki je govorica tega sveta. Tudi kateheti bi se morali spremeniti in se spustiti na nivo mladih, jim govoriti v njihovem jeziku. Problem je tudi, da se dandanes mladostnik oddaljuje od domače družine. Vprašanje je tudi, zakaj mlademu ni težko iti na plesni tečaj ali na športni trening, bolj težko in nejevoljno pride pa k nauku.

Kakšen mora biti dober katehet?

Dober katehet pozna ljudi, ki jih ima pred seboj. Trudi se, da jih "ujame na njihovi frekvenci", skuša jih razumeti. Hkrati pa mora poznati okolje, iz katerega odraščajo prihajajo. Bog je ljubezen. Mlademu človeku mora katehet pomagati, da ponotranji to ljubezen.

KN

Večja pozornost furlanskemu jeziku

Novost pri goriškem tedniku Voce Isontina

Novo založniška pobuda goriškega škofijskega tednika Voce Isontina. Živimo v posebno bogatem trenutku, je na tiskovni konferenci v petek, 8. t. m., povedal odgovorni urednik Mauro Ungaro: decembra se je začelo za našo krajevno Cerkev pomembno Kromacijevo leto, padle so državne meje, meseca marca bo Oglej obiskal patriarh Bartolomej I., drugo leto pa, upamo, sveti oče. V tem času je zato goriška Cerkev želela narediti še korak več: v sodelovanju s Furlanskim filološkim združenjem bo tednik objavljaj enkrat mesečno stran v furlanščini. Naklada se bo v tem tednu povečala, tako da bodo

časnik imeli na razpolago tudi v šolah, na tečajih in v prihodnje tudi v furlanskih izseljenskih skupnostih po svetu.

Z novostjo je posebno zadovoljen predsednik združenja Lorenzo Pelizzo, ki se veseli tudi zakona za Furlane in priznanja društvu kot nosilnemu dejavniku furlanske kulture. Pelizzo je tudi zadovoljen, ker ima združenje veliko mladih sodelavcev, ki pričajo o tem, da sta furlanska jezik in kultura živa med ljudmi. Stran v tedniku Voce Isontina in na dnevniku Messaggero Veneto je sicer samo prvi korak, saj goriško društvo pripravlja podobne pobude tudi na radiu in televiziji.

Pomembno je ovrednotiti specifičnosti naše zemlje, je nato povedal nadškof Dino De Antoni, ki verjame v lepoto kulturnega bogastva naše zemlje, kjer sobivajo Italijani, Furlani in Slovenci. "Prav je biti odprti do Evrope, pomembno pa je imeti lastno identiteto". Sploh pa gre za to, da ovrednotimo jezikovno bogastvo oglejske

Cerkve. Govoriti svoj jezik namreč pomeni ohranjati in gojiti tudi lastno kulturo in vero, ki sta z jezikom povezani. Zato nadškof v tedniku pričakuje ne le informativne, ampak tudi formativne prispevke. O furlanščini se name ravajo pogovarjati tudi s patriarhom Bartolomejem I., ki bo 4. marca obiskal Oglej.

V teh dneh praznujejo po raznih svetovnih mestih uradni mednarodni dan spomina, ki je dosegel višek v nedeljo, 27.1.2008. Po šolah, muzejih in drugih ustanovah so uprizarjali predstave in prikazovali dokumente, filme, slike o najhujši tragediji v vsaj zgodovini človeštva, o množičnem uničenju Judov, Shoah po hebrejsko. Dan spomina na holokavst po datumu sovpada z dnevom osvoboditve nacističnega koncentracijskega taborišča Auschwitz pred 63 leti. V tem taborišču je v plinskih celicah ali poskusih nacističnih znanstvenikov izgubilo življenje med 1,1 in 1,5 milijona ljudi, pretežno Judov. V to taborišče je bilo deportiranih tudi 2346 zapornikov iz Slovenije, od tega jih je v Auschwitzu umrlo 1351. Pogovarjali smo se s predsednico društva Amici d'Israele, ki deluje v Gorici.

POGOVOR Elisabetta Loricchio

Dan spomina

ima namen, da širi judovsko kulturo, organizira predavanja na temo judovstva, organizira koncerte. Imamo dobre stike z institucijami nove države Izraela, ki nam večkrat tudi pošilja material. Vsi naši člani in sodelavci delajo tu kot prostovoljci.

Bi se nam lahko na kratko predstavili? Ali ste že veliko let predsednica društva?

Imenujem se Loricchio Elisabetta in sem po kratkem odmoru pred časom bila na novo izvoljena kot predsednik. Zelo rada opravljam svoje delo tu pri društvu in tudi na srednji tehnični šoli, kjer sem profesor italijanščine in zgodovine. Na šoli sem v stiku z dijaki in drugimi odraslimi in imam možnost spoznati mnenje in predvsem predodke do judovske kulture in do izraelske države, ki jih je med dijaki in kolegi še precej.

V nedeljo, 27. januarja, smo praznovali dan spomina. Kako

ste se vi pripravljali na ta datum?

Svetovni dan spomina za holokavst je novembra 2005 razglasila GS ZN. Združeni narodi so tedaj vse države pozvali, naj se 27. januarja še posebej spomnijo žrtev holokavsta, načrtnega poboja več kot šest milijonov Judov med drugo svetovno vojno s strani nacistov, s tem pa

naj ohranijo spomin na te grozote tudi za prihodnje rodove. Tudi mi smo ta dan vedno praznovali

in dali možnost predvsem šolam, da se nam pridružijo. Letos smo pripravili dve pomembni dejavnosti: v nedeljo, 27.1.2008, smo v sinagogi, v ulici Ascoli v Gorici odprli razstavo o preganjanju Judov v Italiji v letih 1938-45. Dokumente in slike nam je v glavnem poslal judovski dokumentarni center iz Milana, ki hrani veliko materiala in knjig. Razstava bo odprta do konca februarja vsak četrtek od 17. do 19. ure. Vendar je možnost, da se po potrebi lahko pokličemo na telefonsko številko sinagoge ob isti uri, da se zmenimo za drug urnik. Naš izvrstni vodič Claudio Builfoni je vedno pripravljen sprejeti tudi v jutranjih urah vsakogar, posebno še šolske skupine.

Imate letos še druge načrte?

Seveda. Februarja bomo imeli vrsto predavanj in prireditev. 5. februarja bo tržaški glasbenik David Casali govoril o judovski glasbi, sledila bodo predavanja in razstave o judovski mistiki, o znamenitem slikarju Marcu Chagallu.

Meseca maja bomo imeli simpozij o šestdesetletnici (1948-2008) nastanka izraelske države. Junija

ali septembra bomo predstavili slike enega največjih fotografov, Roberta Kappa, gostili bomo mešani zbor judovske skupnosti iz Zagreba. Prišla bo tudi k nam hčerka znanega etnomuzikologa Lea Levija, ki nam bo predstavila dokumentarec o judovskem pokopališču, ki je v Sloveniji, v Rožni Dolini, in ki ga ona snema za izraelsko televizijo.

Zakaj je po vašem dan spomina pomemben oziroma, da je skoraj dolžnost vsakega državljanja, da se ga spominja?

Predvsem je pomembno, da se vsi spomnimo tistih, ki so padli za svobodo in ki so bili krivično preganjani. Ne smemo pozabiti, da je to preganjanje nastalo zaradi norosti nacizma in je privedlo v smrt šest milijonov moških, žensk in otrok, večinoma evropskih Judov. Drugič opažam, kot profesor zgodovine, da je še veliko nevednosti. Šolniki in tudi drugi ljudje zelo površno poznajo te dogodke iz druge svetovne vojne. Kot profesor vem tudi, da ni lahko prikazati zgodovino našega stoletja, vendar če ne bomo pravilno upoštevali tega obdobja zgodovine, ne bomo poznali niti samega sebe.

Kaj je še ostalo od goriške judovske skupnosti iz tega obdobja?

V popisu prebivalstva v letu 1857 so živeli na Goriškem 403 Judje. Od tedaj se je število vsako leto spreminjalo zaradi izseljevanja ali priseljevanja. Vendar ta skupnost je praktično izginila leta 1943, ko so vse goriške Jude deportirali v nemška taborišča. Vrnila sta se le dva. Naše društvo hoče tudi ohraniti spomin na goriške Jude. Večkrat imamo predavanja in razstave o raznih judovskih družinah, ki so tu živele. V zadnjih letih smo dali natisniti tudi več brošur, knjig. V Gorici je ostalo še nekaj potomcev Judov, ki stalno spremljajo naše pobude.

Med drugo svetovno vojno je bilo veliko taborišč. Zakaj množična občila se v glavnem spominjajo le na Auschwitz?

Auschwitz se spominjamo predvsem, ker prav na ta dan je ruska armada odprla vrata tega taborišča. Drugič: to je bilo največje taborišče med drugo svetovno vojno in ker v zadnjih dveh letih vojne je veliko vlakov peljalo Jude iz vse Evrope direktno v Auschwitz, od koder se niso več vrnili. Nazadnje pa je treba povedati, da medtem ko je bilo v drugih taboriščih veliko ujetnikov raznih narodnosti, je bilo uničevalno taborišče Auschwitz namenjeno predvsem Judom.

Karlo Nanut

Kratke

SSk ob izidu glasovanja za ohranitev štirijezicega naziva FJK

Glede na resolucijo za ohranitev štirijezicega naziva FJK v italijanski, slovenski, furlanski in nemški v deželni Statutu, pri kateri je bil prvi podpisnik občinski svetnik SSK Božidar Tabaj, menimo, da se je, ob izidu glasovanja, še enkrat pokazala zaprtost občinskega odbora in desničarske večine, ki ga podpira.

Jasen dokaz za to je volilna izjava odbornika Pettarina, ki je potrdil svojo furlansko identiteto, vendar je zavrnil resolucijo, ker po njegovem ni ustavna. Pri tem je težko sprejeti dejstvo, da Furlan voli proti samemu sebi in proti svoji identiteti. Po drugi strani je izjava o neustavnosti štirijezicega naziva potrebna dokaza, saj težko verjamemo, da bi deželni svet FJK in njegov predsednik Tesini poslala v Rim tako pomemben dokument, v katerem bi bila tako huda pravna pomanjkljivost.

Po tako togem in zastarelem stališču večine v goriškem občinskem svetu ostaja razočaranje, da ni bilo mogoče niti opraviti primerne razprave, kot bi moralo biti to značilno za ustanove, v katerih je demokratična občutljivost osnova upravljanja skupnih dobrin. Žal je to še en primer, kjer je vidna zaprtost do dialoga in do soočanja z vrednotami, ki so temelj evropskega duha.

Res škoda. Še enkrat je Gorica zamudila vlak, da bi naredila resen korak naprej, pa čeprav le simboličen, pri sprejemanju tistega, ki skupaj s tabo deli teritorij in ima "pomanjkljivost", da zna še en jezik. Posledice takega obnašanja padajo in bodo še padale na goriški teritorij in na ljudi, ki na njem prebivajo. / Slovenska skupnost, Pokrajinsko tajništvo

Prvič v Kulturnem domu danska skupina Rikke Lunderoff & Band

Na Valentinovo, v četrtek, 14. februarja 2008, ob 20.45 se bo prvič predstavila na odru Kulturnega doma v Gorici, ul. Brass 20, Rikke Lunderoff & Band iz Danske. Mladi skandinavski umetniki Rikke Lunderoff je uspelo razgibati glasbeno sceno doma in v tujini. Z mračno skandinavsko jesenjo za sabo črpa Rikke iz kantavtorske tradicije z druge strani "velike luže" in se naslanja na folk glasbene zvrsti, ki so postale njena odskočna deska. Z dodatkom violončela in rahlega pridiha jazza Rikke postavi osnovo kompaktni in evokativni zvrsti. K temu prispeva tudi njen lep in jasni glas. Besedila njenih pesmi so vsa v angleščini, priredbe pa močno spominjajo na skandinavsko glasbeno dediščino.

Skupino Rikke Lunderoff Band sestavljajo: Frederik Vederso - kitara, Ditte Fromseier Mortensen - violina, Kirstine Elise Pedersen - čelo, Rasmus Brylle - tolkala, Rikke Lunderoff - glas. Koncert prirejajo v skupnem sodelovanju - v okviru glasbenega festivala Across the border 2008 - Kulturni dom Gorica, kulturna zadruha Maja, Folk Club Buttrio in Kulturni dom Nova Gorica; pod pokroviteljstvom Dežele Furlanije Julijske krajine (Odborništvu za kulturo), Goriške občine in pokrajine, Fundacije Goriške hranilnice in Trgovinske zbornice iz Gorice.

Pri blagajni Kulturnega doma v Gorici (ul. Brass 20 - tel. (0039) 0481.33288) poteka predprodaja oziroma rezervacija vstopnic: redna 10, znižana pa 8 evrov.

Stanje mladih odvisnikov na obeh straneh meje

Minuli teden je dr. Bernard Špacapan, primarij krajevnega središča za zdravljenje odvisnikov SERT, s svojo ekipo in kolegi iz Nove Gorice predstavil pobudo skupnosti INTERREG IIIA ITALIJA-

Dr. Bernard Špacapan s sodelavci na predstavitvi / foto JMP

SLOVENIJA z naslovom Čezmejno sodelovanje za nudenje zdravstvenih storitev, raziskava pa je potekala pod naslovom Mladi in uživanje psihoaktivnih snovi. Raziskavo je pripravila prof. Anna Maria Boileau z Mednarodnega sociološkega inštituta ISIG iz Gorice v sodelovanju z Giorgio Del Bianco in Mojco Stubelj. V bistvu gre za raziskavo, ki so jo opravili med petsto dijaki iz srednjih šol novogoriške občine ter petstotimi dijaki višjih srednjih šol goriške pokrajine. Raziskava je imela namen prikazati stanje odvisnosti od tobaka, alkohola, predvsem pa drog in raznih drugih škodljivih snovi, s katerimi se zastrupljajo mladi.

Tudi tokrat je prišlo do izraza predvsem dejstvo, da državna meja ni bila ovira, kot tudi današnja odprava meje ni ovira za poseganje po prepovedanih drogah. Poglobljen vpogled v raziskavo kaže predvsem presenetljivo sorodnost med stanjem na Goriškem v Italiji in v Sloveniji, saj mladi posegajo po drogah veliko veliko prežgodaj. Na srečanju so predstavniki goriškega in novogoriškega zdravstvenega območja spregovorili tudi o tem, kako bi še bolj v šolah na obeh straneh meje osveščali mlade, da se ne bi vdajali alkoholu in tobaku, predvsem pa ne še bolj pogubnim drogam. Minulo leto je na novogoriškem območju podleglo drogam troje oseb, prav toliko jih je umrlo tudi v Gorici, samo dan po objavi rezultatov raziskave pa je za prevelikim odmerkom droge v Solkanu umrl Goričan srednjih let. Kar je še najbolj zaskrbljujoče, je dejstvo, da tako starši kot šolniki premalo osveščajo mlade pred nevarnostjo pogubnih drog.

Zasedanje goriškega pokrajinskega sveta SSK

Cilj je predstavnik SSK v deželni svet

Goriški pokrajinski svet SSK je v ponedeljek, 11. februarja, opravil temeljito analizo političnega stanja in dal smernice pokrajinskemu tajništvu za začetek volilne kampanje za deželne in državne volitve.

Zasedanje je uvedel predsednik Ivan Černic, ki se je spomnil pokojnega Mirka Špacapana, glede na to, da je bilo to prvo zasedanje pokrajinskega sveta SSK po njegovi smrti. V nadaljevanju je podtajnik Julijan Čavdek orisal novosti glede politične situacije, predvsem kar se tiče odstopa deželnega predsednika Illyja.

To dejanje je privedlo do tega, da bodo deželne volitve dva meseca pred napovedanim rokom. Deželne volitve bodo tako potekale skupaj z državnimi v polovici aprila, kar pomeni, da se je volilna kampanja že začela. Posledica tega je predlog tajništva, da se napovedani pokrajinski kongres odloži

na termin po volitvah in se daje mandat sedanjemu tajništvu, da vodi goriški del SSK na volitve.

Sledila je razčlenjena razprava, v katero so posegli številni člani pokrajinskega tajništva Slovenske

petsto podpisov. Želja je bila, da bi bila ta lista čim bolj odprta in bi na njej našli prostor vsi segmenti, v katerih deluje slovenska narodna skupnost. Podčrtana pa je bila pomembnost, da bo na listi

skupnosti. V razpravi je bilo tako obravnavanih več tematik in pogledov na dogajanje glede bližnjih volitev. SSK ima danes na voljo olajšano pot za izvolitev svojega predstavnika. Pri tem bo potrebno, za goriško pokrajino, sestaviti listo s šestimi imeni in zbrati

prostor tudi za predstavnika mladih.

V razpravo je posegel tudi deželni tajnik Damijan Terpin, ki je orisal pogajanja za volilna zaveznitva in napovedal sestanek deželne vladne večine, kjer bo mogoče izvesti natančnejše podatke o poteku volilne kampanje. Medtem potekajo

pogovori za volilni dogovor, ki bi SSK omogočil samostojen nastop z lastnim simbolom in imenom.

Stranka je pri tem že dala konkreten predlog Demokratiški stranki in pričakuje odgovor. Poleg liste šestih kandidatov in pobiranja podpisov bo pomembno delo na teritoriju, za katerega bodo imeli ključno vlogo stranske sekcije, ki se bodo morale pripraviti in v sodelovanju s pokrajinskim tajništvom izvajati volilno kampanjo slovenske stranke.

Na koncu pa je pokrajinski svet SSK še omenil nove izjave predsednika republike Napolitana ob dnevu spomina. SSK se z izjavami predsednika republike ne strinja. Še enkrat je bila izrečena trditev, ki ne ustreza resnici in tudi ne upošteva celoten zgodovinski okvir, v katerega je treba vključiti raznarodovalno politiko fašizma na Primorskem ter zločinsko početje italijanske vojske

med okupacijo ljubljanske pokrajine. Tudi to je bilo etnično čiščenje, na katerega bi se moral italijanski predsednik republike spomniti. Zakaj pa je v Ljubljani govoril, da je sedaj, ko smo v Evropi, vse mimo?

**Slovenska skupnost
Pokrajinski svet**

Pismo uredništvu

**Po predstavi dokumentarca
Otroci s Petrička**

Zaprepaščena, zgrožena, predvsem pa užaloščena sem odhajala domov in meditirala...

Film, ki ga ni enakega: vsaka scena zelo humano in pietetno podana, "sine ira et studio", kot bi rekli Latinci.

Še in še bi lahko pisala o neizmernem trpljenju otroških duš, sirot, ki brez vsake krivde so ostale brez staršev, brez doma, brez ljubezni, odvisne od varuše, ki je bila poseebljena

hudoba! A podrobnejši opis te tragedije prepustim našemu odgovornemu uredniku Juriju Paljku, ki je odlični besedni mojster in zelo globok. Rada bi vam, bralcem, posredovala samo nekaj vtisov: svoje razočaranje nad slabo obiskano predstavo! Slovenske publike zelo malo... Kje so gospodje profesorji, ki bi morali posredovati svojim učencem vrednote, rešnice, predvsem pa objektivno in nezamolčano zgodovino?

Ne verjamem, da so bili vsi na Prešernovih proslavah, po navadi jih nikjer ni!

No, o fašizmu in nacizmu se veliko govori in piše: dijake vozijo v Rižarno, celo v Dachau in Mathausen in vem še kam, češ da je mladino treba poučiti na licu mesta, "da se te grozote ne bi ponovile nikdar več..."

Kdo pa je izmed teh razumnikov, zgodovinarjev, profesorjev in pedagogov predaval svojim učencem jasno in razločno o genocidu lastnih ljudi, o komunizmu na Slovenskem, ki je prav tako likvidiral in to brez sodbe in dokaza krivde? Če že pride do pogovora o

maju 1945, se diplomatsko omeni povojno enoumje, nezdrava diktatura itd., o zločinskem komunizmu v naših krajih pa si nihče, razen častnih izjem, ne upa spregovoriti, še posebno v šolah ne!

Ob koncu pa si upam predlagati, da bi ta dokumentarec o sirotah, ki so bile žrtve množičnih pobojev lastnih staršev, predvajali na slovenskih višjih šolah. To bi bila lahko nepozabna zgodovinska lekcija. Ganjena in s solzami v očeh čestitam za izvedbo scenaristu in režiserju Miranu Zupaniču; hvaležna pa sem tudi predsedniku Alešu Doktoriču in družbi Kinemax za predstavitev filma.

Irene Brumat

**Nesprejemljiva odločitev deželne večine
Črtanje Kraške gorske skupnosti**

Odločitev deželne večine, da se iz predloga zakona o goratih območjih črta člen, ki je predvideval ponovno ustanovitev Kraške gorske skupnosti, predstavlja nov, hud udarec kraškemu prebivalstvu, ki je po večini slovensko.

Program predsednika Illyja, ki smo ga domala vsi Slovenci podprli, je še posebej na zahtevo Slovenske skupnosti izrecno predvideval ponovno ustanovitev tega upravnega organa, ki je v preteklosti že omogočal, da smo Slovenci dokaj samostojno upravljali naš teritorij. Deželna večina pa je sedaj svojo obvezo do volilcev, posebno slovenskih, kratkomalo požrla. Če upoštevamo dejstvo, da je ista večina grobo posegla na

naš teritorij, zlasti kraški, z omejitvami glede travnatih površin in ostalih restriktivnih ukrepov,

ki jih je prenesla v svojo zakonodajo iz evropskih predpisov, se sedaj Slovenci upravičeno spra-

šujemo, ali je bila brezpogojna podpora Illyju sploh upravičena. Slovenska skupnost pa se tudi sprašuje, kakšna je vloga slovenskih izvoljenih predstavnikov na deželi in kaj nam sploh pomaga, da imamo tam celo vrsto deželnih svetnikov, če se lahko sprejemajo takšni ukrepi, ki neposredno škodijo naši manjšini oz., kar je še hujše, če je mogoče izrecno programsko obvezo koalicije kar tako obiti. Beležili smo upravičeno zgražanje svetovalke SIK Brune Zorzini Spetič, presunilo pa nas je zavezajoče stališče svetnika Kocjančiča, ko trdi, da se bo problem reševal v drugem okviru, ko dobro ve, da ni več nikakršne možnosti, da bi KGS lahko še oživila v takšni ali drugačni obliki. Gre za nesprejemljivo sprenevedanje, ki bi si ga do slovenskih županov, krajevnih upraviteljev, kmečkih organizacij in celotne manjšine nihče ne smel dovoliti.

Prav tako SSK ocenjuje, da je nedopusten popolni molk ostalih dveh slovenskih svetnikov, nekdanjih Levih demokratov, sedaj Demokratiške stranke, Dolenca in Blažinove, ki sta ponižno klonila pred diktatom strankarskih tovarišev.

V vsej svoji trpkosti se je torej pokazalo dejstvo, da je v deželni svet zmanjkalo pokojni Mirko Špacapan in da je samostojni predstavnik slovenske stranke edino jamstvo, da Slovenci učinkovito zagovarjamo interese naše narodne skupnosti, za katere se moramo očitno vedno boriti, bodisi proti našim političnim nasprotnikom na desnici, večkrat pa žal tudi proti našim političnim partnerjem v levi sredini. Slovenska skupnost je torej še bolj odločena, da si na naslednjih deželnih volitvah ponovno izbori svoje mesto v deželni svet, kar je pravzaprav edino jamstvo, da slovenska manjšina ne bo več igrala vloge Pepelke, kot se sedaj dogaja.

**Damijan Terpin
Deželni tajnik SSK**

SKPD F.B. Sedej Števerjan

Dan kulture z Denisom Novatom

“Redkokdaj se zgodi, da je možno v vašem prosvetnem življenju proslaviti dan kulture prav 8. februarja. Letos pa nam je to uspelo in obeležili smo Prešernov dan s predstavitvijo knjige Z nasmehom po notah srca Denisa Novata, ki je tesno povezan z nami. Knjiga govori o umetniški rasti glasbenika in člana strokovne komisije Števerjanskega festivala, Denisa Novata. Nekateri podcenjujejo narodno-zabavno glasbo, češ da je slednja glasbena zvrst vsebinsko prazna, da je pretirano nacionalistična, toda zavedati se moramo, da je izraz zvestobe slovenskemu narodu”. S temi besedami se je pričel

nagovor Mateja Pintarja, predsednika SKPD F. B. Sedej iz Števerjana, ki ga je prebrala Martina Valentincič. Srečanje je poleg števerjanskega društva sooblikovala še Založba E. Antony. Mairim Cheber, ki je tudi pove-

Foto Bumbaca

zovala večer, je najprej okvirno predstavila absolutnega prvaka na diatonični harmoniki, glasbenega virtuozu in učitelja, čigar mladi učenci dosegajo laskave uspehe. Denis je v svoji karieri delil oder že z mednarodno znanimi glasbeniki; naj omenimo le Walterja Ostanka, kralja polke v Kanadi, dobitnika treh grammyjev v kategoriji folk glasbe v ZDA. Poleg tega je bila letos nominirana prav njuna, soavtorska skladba za dobitnico končne nagrade.

Loredana Gec, ki je knjigo tudi pripravila in uredila, nas je popeljala po skrivnih poteh Denisovega življenja. Sama ga je spoznala poleti leta 2006 in mu septembra istega leta posvetila štiriminutno televizijsko oddajo Alpe Jadran, ki si jo je publika tudi ogledala. Denis ji je zaujal osebno

zgodbo in ji odprl srce. Tako se je začela počasi beležiti nitka njegovega življenja. Pripoved se začne z rojstvom, v družinski sredini, z mamo, ki je danes ni več med nami. Prav mami je posvečena ta knjiga. Bralec lahko v njej prebere o tehniki igranja, uspešnem iskanju lastnega sloga, nelahkem prebijanju skozi zaplete glasbenega kozmosa, pa o neverjetnih in sreče polnih doživetjih na turnejah doma in po daljnih celinah. Denis se je v knjigi spomnil vseh svojih sodelavcev, zabeležene so vse njegove skladbe. Prispevek je zapisal tudi njegov najboljši prijatelj in glasbeni kritik Jan Leopoli, ki omenja tudi dolge, zabavne festivalske večere. Zatem se je sam Denis zahvalil Števerjancem za povabilo, z njimi ga namreč veže trdna vez, lju-bezen do narodno-zabavne glasbe. Števerjanski festival spremlja iz otroških let, v Borovce je zahajal kot poslušalec, danes pa sedi v strokovni komisiji. Ob koncu je Denis Novato segrel publiko s svojo harmoniko, nekaj skladb je zaigral ob spremljavi kitare in basa Jana Leopolja in Roberta Beretta.

MD

Prešernova proslava v Novi Gorici Slavnostni govor je imela prof. Lojzka Bratuž

Kot Svet slovenskih organizacij izražamo veliko zadovoljstvo ob letošnji Prešernovi proslavi v Novi Gorici, na kateri je imela slavnostni govor prof. Lojzka Bratuž. Ob tej priložnosti ni šlo samo za priznanje naši ugledni kulturni delavki, ampak za pomenljivo uresničitev sodelovanja in povezovanja naše narodne skupnosti na obeh straneh nekdanje meje. Ne nazadnje se je na ta način uresničila tista oblika potrjevanja skupnega prostora Gorice in Nove Gorice, ki v evropskem duhu spodbuja skupno delovanje v korist celotnega tukajšnjega prebivalstva. Mestna občina Nova Gorica in njen župan Mirko Brulc sta s tem dala dragocen vzgled tudi drugim podobnim dejanjem, ki jih omogoča nedavni vstop tukajšnjih krajev v schengensko območje.

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ

ZLATA GRILA

8. Srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov

Mladinski pevski zbor in PD Vrh Sv. Mihaela razpisuje 8. Srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov ZLATA GRILA 2008. Revijalni del srečanja bo v soboto, 5. aprila 2008, ob 18.00 v Kulturnem domu v Sovodnjah ob Soči, tekmovalni del pa v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v nedeljo, 6. aprila 2008, ob 17.00. Na srečanju lahko nastopijo naslednje zasedbe:

- otroški zbori, v katerih pojejo pevke in pevci, rojeni leta 1997 in mlajši;
 - v zboru lahko 15 odstotkov pevcev presega starostno omejitve;
 - mladinski zbori, v katerih pojejo pevke in pevci, rojeni leta 1991 in mlajši
- Zbori morajo pred nastopom predložiti seznam pevcev z rojstnim datumom.

Potek srečanja

Srečanje bo potekalo v dveh kategorijah:

- kategorija A: tekmovalni del
- kategorija B: revijalni del.

V revijalnem delu lahko nastopa vsak zbor, ki to želi. Program naj obsega dve pesmi slovenskih skladateljev po lastni izbiri. Spremljava po želji.

Program za tekmovalni del:

- obvezna skladba za otroški zbor: Patrick Quagliato - SPALNI VLAK - besedilo: Alja Furlan
- obvezna skladba za mladinski zbor: Stane Malič - JADRO - besedilo: Igo Gruden

Ob tem naj pevovodje izberejo še:

- eno izvorno skladbo slovenskega skladatelja;
- eno priredbo slovenske ljudske pesmi;
- Izvajanje je možno "a cappella" ali s klavirsko spremljavo.
- Dovoljena je uporaba ritmičnih instrumentov, če so le ti zapisani v partituri.

Strokovna žirija bo vse nastopajoče zbere ocenila in jim dodelila zlata, srebrna in bronasta priznanja. Kriteriji ocenjevanja so: intonacija, ritem, dikcija, prepričljivost izvedbe, zahtevnost tekmovalnega programa. Žirija lahko podeli tudi naslednja posebna priznanja:

- priznanje za najboljšo izvedbo obvezne skladbe
- priznanje za najboljšo izvedbo slovenske ljudske pesmi
- priznanje za najboljši izbor programa
- priznanje za najboljšo klavirsko spremljavo

Prijava

Vpisni rok: najkasneje do 5. marca 2008. Pisna prijava mora vsebovati: uradno ime pevskega zbora, vrsto zasedbe, poštni naslov, predvideno število sodelujočih, opredelitev, v katero kategorijo se zbor prijavlja (A ali B), program nastopa. Prijave pošljite na fax, št. 0481 882488. Za dodatne informacije se lahko obrnete na tel. št. 333-3461368 (g. Ferlan Mirko) (e-mail: pdvrhsvmihaela@yahoo.it)

V sodelovanju z:
Župnijo sv. Mavra in Silvestra
Zvezo slovenske katoliške prosvete
Okrožnim svetom za Pevmo-Štmaver-Oslavje
Goriško Mohorjevo družbo

SV. VALENTIN ŠTMAVER 15., 16., 17. februarja 2008

Petek, 15. februarja 2008

Ob 20.30 Na sedežu društva - okraj Zrnišče, 4
Nastop MoPZ ŠTMAVER
Dirigent: Nadja KOVIC
Odprije razstave:
ROČNA DELA DOMAČIH USTVARJALCEV
Razstavljata:
Silva DEVINAR - Kvačkani prtički
Marija DEVINAR - Kompozicije suhih rož
Koncert MoPZ TABOR Opčine (Trst)
Dirigent: Mikela ŠIMAC

Sobota, 16. februarja 2008

Ob 20.30 Cerkev v Štmavru
Koncert: HARMONIKARSKI KVINTET
KVINTAK - GM
Predstavitve knjige:
ŽIVLJENJSKA POT RAFKA PREMRLA
(1906-1983)
Knjigo bo predstavil: msgr. Oskar SIMČIČ
Koncert: HARMONIKARSKI ORKESTER
GLASBENE MATICE Špeter
Dirigent: Aleksander IPAVEC

Nedelja, 17. februarja 2008

Na sedežu društva
Ob 10.00 Odprije kioskov z jedmi na žaru, pijačo in domačimi štruklji
Ob 14.30 Slovesna sv. maša
Ob 15.30 Nastop KD Pihalnega orkestra
GORIŠKA BRDA (SLO)
Dirigent: Boštjan VENDRAMIN

Toplo vabljeni!

Koncertna sezona
2007-2008

KLAVIRSKI RECITAL

TIMUR GASRATOV - Ukrajina

nagrajenec na 7. mednarodnem tekmovanju
v klavirski interpretaciji Giuliano Pecar 2007

na sporedu Brahms, Schumann, Prokofiev,
Liszt-Horowitz

Kulturni center Lojze Bratuž

četrtek, 21. februarja 2008, ob 18. uri

Darovi

Ob nabirki za katoliški tisk za Novi glas: župnija Šempolaj 215,00 Zgonik 150,00 evrov.

Obvestila

Združenje UNITALSI obvešča, da so se začela vpisovanja za romanje v Lurd z letalom, ki bo od 15. do 19. julija letos. Za informacije kličite na tel. 0481 21419 (Joana Nanut) ali 0481 882106 (Renata Tomsič). Na razpolago je še nekaj mest.

Potovanje z Novim glasom v Uzbekistan od 15. do 22. maja 2008. Vpisovanje se zaključuje 29. februarja. Za podrobnejše informacije na upravi Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, in na uredništvu v Trstu, tel. 040 365473, ali e-mail mohorjeva@gmail.com. Program Vam lahko dostavimo tudi po elektronski pošti.

Prosvetno društvo Rupa-Peč vabi na potovanje v Rusijo (Moskva, St. Petersburg) od 21. do 29. avgusta. Glede na veliko zanimanje bosta šla dva avtobusa in je na razpolago še nekaj mest. Polet z letalom z Bologne do St. Petersburga. Vpisovanje do 20. februarja. Za informacije Ivo Kovic, tel. 0481 882285.

V Kulturnem centru Lojze Bratuž je vsak dan od ponedeljka do petka, od 17. do 19. ure, na ogled mednarodna

razstava z naslovom Vojna in mir - Spomini in spomeniki.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje
(od 15.02. do 21.02.2008)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 18.30 do 19.30. Spored:

Petek, 15. februarja (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: domače viže; zborovski kotiček; iz krščanskega sveta; zanimivosti; humor, obvestila.

Ponedeljek, 18. februarja (v studiu Andrej Baucon): Sodobni sound: lahka glasba; živemu se vse zgodi; zanimivosti in obvestila.

Torek, 19. februarja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 20. februarja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Postovke, najmanjši sokoli - izbor melodij.

Četrtek, 21. februarja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

ŠTANDREŽ Ob 150-letnici prikazovanj v Lurdu Praznična procesija po vaških ulicah

Foto DP

V nedeljo, 10. februarja, na predvečer dneva, ko smo se spominjali 150-letnice prvih prikazovanj Marije v Lurdu, so se verniki štandreške

župnije zbrali v večernih urah v domači cerkvi in nato krenili z župnikom Karlom Bolčino na čelu po vaških ulicah v procesiji s kipom Lurške Matere Božje.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

ob praznovanju slovenske kulture

Nekoč v starih časih An bot u starih cajtih

IZVAJAJO

mladinski župnijski zbor Štandrež - vodi Alessandra Schettino
mešani pevski zbor Štandrež - vodi David Bandelj
štandreška dramska skupina
domačini

Besedila, ki so jih pripovedovali Olga Bastiani Žnidarčič, Fani Butkovič Gulin, Maria (Rožeta) Colotti, Niko Nanut, Danilo Peterin in drugi, je zbrala Milenka Zavadlav v okviru evropskega projekta Ljudsko izročilo v besedi in glasbi, ki ga je izvedel Kulturni center Lojze Bratuž iz Gorice in so objavljena v publikaciji in na zgoščenki Je žolostna, ma je liepa ta pesem.

Štandrež, župnijska dvorana Anton Gregorčič
Petek, 22. februarja 2008, ob 20. uri

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Kinoatelje / Film Video Monitor

Pretrsljivo pričevanje otrok s Petrička

“Dokumentarni film *Otroci s Petrička* se nanaša na desetletja prikrivane okoliščine množičnih pobojev po koncu 2. svetovne vojne. Leta 1945 je vodstvo komunistične partije, ki je vodila osvobodilno gibanje v Jugoslaviji, ukazalo pobiti na tisoče resničnih in domnevnih sodelavcev okupacijskih oblasti. Praviloma brez sojenja in brez sodno dokazane krivde. Samo prebivalcev, živčih na ozemlju Slovenije, je bilo pobitih več kot 13.000, skupno število vseh pobitih pa bo za vedno ostalo neznan. Z utemeljitvijo, da kaznujejo sodelavce okupatorja in narodne izdajalce, je komunistična partija uničila večino političnih nasprotnikov in pripadnikov njihovih oboroženih sil. Tako je odstranila ključne politične in vojaške ovire pri realizaciji svojega končnega cilja - popolnega prevzema politične oblasti in uvedbe komunizma v Jugoslaviji. Vse, kar je bilo povezano s poboji: število pobitih, osebe, ki so poboje ukazale, izvajalci pobojev, morišča, kraji, kjer so pobite zakopali..., je bila največja skrivnost nekdanje Jugoslavije. Njeno razkritje bi komunistični partiji odvzelo domnevno moralno čistost in razkrilo zločinske metode, ki jih je uporabljala za doseg političnih ciljev. Množičnih pobojev pa se vseeno ni dalo popolnoma prikriti.

Posamezniki so zbežali z morišč ter potem v tujini objavili svoja pričevanja. Za širšo jugoslovansko javnost so bila ta pričevanja nedostopna, saj je bil uvoz tako imenovane 'sovražne literature' strogo prepovedan, kršiteljem pa je grozil zapor. Največjo razpoko v zidu, ki je varoval to skrivnost, je leta 1975 naredil nekdanji član vodstva osvobodilnega gibanja, pesnik Edvard Kocbek. V knjižici *Edvard Kocbek, pričevalec našega časa*, ki sta jo pripravila pisatelja Boris Pahor in Alojz Rebula, je javno spregovoril o pobojih in tako sprožil proces razkrivanja zamolčane preteklosti, ki je resno in morda celo usodno zamajal ugled jugoslovanske komunistične partije. Ta si je sicer vse do razpada Ju-

goslavije prizadevala relativizirati svojo vlogo pri pobojih, njenim zaupnikom pa je uspelo uničiti večino arhivskega gradiva in dokumentacije, s katero bi lahko podrobneje osvetlili potek pobojev.

Vseeno pa procesa razkrivanja zamolčane preteklosti ni mogoče zaustaviti in film *Otroci s Petrička* je le njegov drobn del. Posebnost tega dokumentarca pa je, da se ne ukvarja s pobojem domobrancev ali civilistov, pač pa se v celoti osredotoča na doslej popolnoma spregledano in zanemarjeno skupino - na otroke, ki so bili prav tako žrtve povojnih pobojev. Film sestavljajo pričevanja ljudi, ki so bili kot otroci skupaj s starši maja in junija leta 1945 zaprti v zbirnem

taborišču Teharje pri Celju. Nasilno so jih ločili od staršev in prepeljali v otroško taborišče Petriček pri Celju, njihove starše pa - razen redkih izjem - pobili.

V filmu se nisem ukvarjal z vprašanjem, ali so pobiti starši bili krivi ali nedolžni. Zanimala me je izključno usoda otrok, katerih starši so bili ubiti kot "sovražniki ljudstva". Reakcije na film v Sloveniji so bile silovite, izjemno čustvene. Zelo sem vesel, da ga s pomočjo Kinoateljeja lahko predstavljam tudi gorški publiki", je dejal v četrtek, 7. t. m., zvečer scenarist in režiser pretresljivega filma *Otroci s Petrička* Miran Zupanič. Predsednik Kinoateljeja Aleš Doktorič je kot voditelj večera v skoraj polni dvorani Kinemax na Travniku v okviru niza predstavitev slovenskih filmov Film Video Monitor predstavil režiserja in tudi sicer prevajal posege iz obeh jezikov, kajti po projekciji filma, ki je potekala v naravnost pretresljivo zgovorni tišini, so se oglesi-

li tudi gledalci z vprašanji, med njimi je bilo pretresljivo pričevanje gospe Katice, hčerke enega tistih revežev, ki se je v Teharjih čudežno rešil in odšel v Argentino.

Malokrat sem v življenju, če sem sploh kdaj!, spremljal tako občuten in izjemno lepo narejen film, malokrat v življenju sem prisostvoval projekciji tako lepega filma, kot je dolgometražni film *Otroci s Petrička*, ki govori o nasilju in o otrocih, ki govori o še nezacelejeni rani slovenskega naroda. In ta bo tako ostala, če se ne bomo začeli soočati s preteklostjo, našo skupno preteklostjo!, na tako prentanjen in spoštljiv odnos, kakršnega je uporabil režiser Miran Zupanič za pripravo svojega filma, ko je s kamero posnel kraje in ljudi, ki so tam trpeli, in nam podaril še eno stran naše skupne zgodovine. Ni naključje, da je film *Otroci s Petrička* prejel nagrado za najboljši slovenski film lansko leto, in to je prvič, da se je kaj takega sploh dogodilo za kak dokumentarec. Samo s poznavanjem naše skupne preteklosti, z odpuščanjem in ra-

zumevanjem bolečine drugega bomo Slovenci lahko upali, da bo prišel dan, ko bo med nami zares obveljala sprava!

Koliko gorja, koliko trpljenja je bilo, koliko "otrok s Petrička" smo imeli Slovenci!

Prav je, da se tako s trpljenjem kot z otroki seznanimo, da v tišini razmislimo naš sedanjik, ki sloni na včerajšnjem dnevu. Nepoznavanje dejstev in grozodejstev iz naše skupne zgodovine namreč vodi v razdvajanja, vedno nove nespoznanje, vedno nova sovražstva, ki ne vodijo nikamor, gotovo ne v medsebojno plodno solidarnost, o kateri je spregovoril režiser ob koncu filma, ko je izpostavil pomen poznavanja preteklosti!

Film, ki je vreden ogleda, film, ki bi ga morali videti vsi, še posebej otroci, dijaki, študentje, da bi se zavedali svojega otroštva in mladosti, ki jim nista bila ukradena kot otrokom s Petrička.

Naše šole morajo poskrbeti, da si bodo naši šoloobvezni otroci lahko ogledali ta film, preprosto morajo to storiti!

Jurij Paljki

Filippo Corridoni

O snopih na doberdobskem Krasu

Na doberdobskem Krasu med Zagrajem in Martinščino so se v prvih letih prve vojne bili krvavi boji za pedi zemlje. Frontna črta se je premikala za malenkostne metre gor in dol še zlasti med Brestovicami in Zabaredom. Območje je znano po italijanskih rovih "trincea delle frasche". Oznake lahko opazimo na desni strani ceste od Zagraja proti Martinščini oziroma na levi strani poti od Zagraja do Doberdoba ali Poljan. Tu je tudi pomnik brigade Sassari. Najzanimivejši pa je gotovo spomenik Filippu Corridoniju, ki je padel oktobra 1915. leta.

Tako velike fascie težko zasledimo drugod. Spomenik je nepoškodovan. Srčna kultura je pri nas visoka, ni kaj. Pač, spomenik ima na zgornjem robu nekaj manjših strelnih znakov, le da ni šlo za morda upravičen ozdrjevalni kakega domačina, bil je le strel ameriških manevrov. Na spomeniku lahko občudujemo lepo stegnjeno roko in orla, zazrtega na vzhod. Ima pa še drugo zanimivost, in sicer srp in kladivo, ki lepo kaže na izvor gibanja.

Filippo Corridoni je bil anarho-sindikalist, ki se je, podobno kot Mussolini, sprevrgel v vojnena intervencionista in se

prijavil kot prostovoljec. Fašizem si ga je prisvojil. Dejansko je bil Corridoni marksist in pripadal revolucionarno akcijskim fašjem. A tudi fašizem v prvih letih še ni bil izrazit. Še devetnajstega leta je ohranjal sindikalni izvor z gibanjem sansepolcristov. Medtem se je levica upirala fašističnemu prisvajanju padlega na kraški fronti. Sindikalist Di Vittorio je po Corridoniju celo poimenoval brigado ljudskih arditov v Parmii. Mussolini pa je šel naprej. Sindikalistov rodni kraj, Pausulo pri Macerati, je preimenoval v Corridonio. Še prej je bil papež Pij IX. vas Montolmo zaradi zvestobe v napoleonskih vojnah povisil v mesto in mu nadel ime po staro-rimskem zaselku. Kaj bi torej spet spreminjali ime, saj ima danes Corridoni tudi pravi predznak. Lahko občudujemo tudi njegov sedem metrov visoki kip, postavljen le-

ta 1936, ki se kosa s fascii pri Doberdobi. S Corridonijem se je prijavi kot prostovoljec tudi njegov tovariš Alceste De Ambris, ki je vojno preživel in se pridružil D'Annunziu. Na Reki je bil šef kabineta in ideolog slovite Kvarnerske listine. D'Annunzia je skušal prepričati, da bi po pohodu na Reko izvedli še pohod na Rim. Vendar se je pesnik obotavljal. Ni mu dišal udar z leve, ki bi lahko uspel pred Mussolinijem. Znano je, da ni hotel sprejeti na pogovor Gramscija. De Ambris je D'Annunzia zapustil. Umaknil se je v Francijo, kjer ga je zalezovala Ovra. Tu je

do smrti deloval v antifašističnem gibanju.

Njegov nečak je francoski kolega, sicer tajnik Mednarodne zveze časnikařev, na katero se tako marljivo obračajo kolegi za promocijo Slovenije v svetu. Zadnje čase jo postavljajo, kar se svobodno izražanja tiče, na raven Kitajske, Afganistana in Irana! No, kolega mi je dejal, da je ujca poslala Ovra, da se oženi. Razkrili so ga šele po vojni, a kaj so hoteli! Ujec je ostal ujec, teta pač teta, bratranec tudi. Zaman pa so skušali prepričati vsaka, da bi ga poslej še ogovoril.

M. O.

V trafikah s tednikom Panorama Film o Shoahu na dvd-ju in v knjigi

S tednikom Panorama se je zadnja dva tedna lahko dobil v trafikah znameniti film Shoah, edinstveni pomnik o nacistični moriji koncentracijskih taborišč, ki ga je realiziral režiser Claude Lanzmann leta 1985 po 12 letih raziskav in snemanj v številnih evropskih državah. Avtor je zbral za 350 ur posnetega materiala, v glavnem pogovore s preživeliimi žrtvami, a tudi s krvniki; pogovori so bili posneti na samih krajih dogajanja. To je zmontiral v treh letih in pol v več kot 9 ur trajajoč film. Francoski časnikar, urednik revije Temps Modernes in sopotnik Sartra in De Beauvoirove, je pri tem uporabil svojski avtorski

- dokumentarni pristop, ki gre od empatije in sočutja s sogovornikom do skoraj nasilnega spraševanja in anatomskega seciranja bolečih spominov intervjuvanih pričevalcev. Dosegel je tako izredno povedna in neposredna pričevanja, natančne opise dogajanja v taboriščih, nedopovedljivih obredov in sistema organiziranega ugonabljanja ljudi, pa tudi zunanjenja življenja, očitvecev. Portreti ljudi, nekateri prvič po več desetletjih boleče spregovorijo o tem v poljskem, jdiš in ostalih jezikih holokavsta, sugestivni barvni posnetki travnikov in gozdov, zbrisanih cest, tračnic in drugih zbledelih sledov Šoaha

delujejo na nas avtentično, ganljivo. V devetih urah in pol prave "filmske reke" ni niti kadra zgodovinskih dokumentarnih posnetkov iz lagerjev.

V januarjskih dneh, posvečenih pomnenu holokavsta smo si po televiziji lahko ogledali več filmov, Schindlerjev seznam, Pianista in Train de vie, ki z različnimi umetniškimi občutljivostmi obravnavajo "nedopovedljivo" temo. Z dramaturško učinkovito, dokumentaristično mišansceno Spielberg, z eksistencialno parabelo Polanski in s povednostjo mita Mihaileanu, vsak po svoje nas

pretresejo. Počasna in brezčasna pripoved zgodbi, ki jih je za nas rešil Lanzmann, pa ima posebno, ne samo dokumentarno

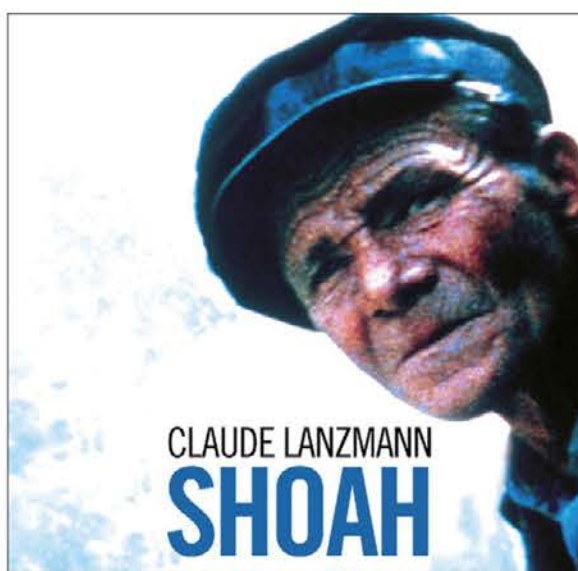
tek imaš, kot da bi sledil dragoceni pripovedi svojega najbližjega, nonota ali očeta, ko razkriva družinske tajne ali usodne dogodke, ki so se mu zgodili.

Zanimivo je, da je po veliki uveljavitvi na raznih festivalih (Benetke, tržaški Alpe Adria Cinema itd.) in drugih intimnih projekcijah (pred leti ga je predvajala RAI 3 ob nemogoči nočni uri), postal film dosegljiv širšemu občinstvu prek distribucije po trafikah. Panorama je ob Lanzmannovem filmu, ki je izšel dva tedna zapored (vsakič po dva dvd-ja), dal bralcem istočasno na razpolago še druge, bolj ležerne akcijske filme. Ampak že dejstvo, da je eden od najbolj popularnih ita-

lijanskih magazinov šel v to, je pohvale vredno. Obenem gre opozoriti, da se ta avtentična filmska mojstrovina lahko dobi tudi v skupni izdaji s knjigo Shoah istega avtorja Claudea Lanzmanna, ki vsebuje tudi v pisani obliki vse pogovore filma. Ta je izšla pri založbi Einaudi v popularni zbirki Tempo Libero. V knjigarni se dobi, v bolj ceneji izdaji založbe Bompiani, tudi samo knjiga z objavljenimi pogovori in drugimi besedili filma. Naslov in avtor sta ista: Shoah, Claude Lanzmann.

Bralce pa bi opozoril, naj se ne ustrašijo dolžine filma: kar štirje dvd-ji za devet ur in pol filma. Z novo tehnologijo, od kaset do dvd-ja in interneta, se je povsem menjal tudi način gledanja filmov in vizualnega materiala. Film, kot je Lanzmannov, se lahko gleda tudi "po obrokih", kot bi brali knjigo. Glavno pa je, da imamo film v hiši.

Davorin Devetak

moč, ki jo dajeta resničnost in pričujočnost pričevalca. Obču-

Opera in Balet Ljubljana gost v koprskem gledališču

Balet "Yin & Yang"

Sredi januarja je bil v koprskem gledališču zanimiv baletni večer z naslovom Yin & Yang. Gostovala je Opera in Balet Ljubljana. Plesna predstava se je delila na dva dela, in kot je razvidno že iz naslova, na ženskega in moškega. Večer se je odprl s koreografijo Lea Mujiča *She is missing* za ženski ansambel, v drugem delu pa je bil na vrsti Robert North s koreografijo Troy game za moške plesalce. Ločitev žensk in moških hoče

morajo biti tu plesalke tudi igralke. Solistka spregovori in izvaja pravo mimično partituro, ki gre od intenzivnih pogledov, vzdihov, trenutkov krize, obupa, kjer se pojavita tudi krik in jok. Tudi druge plesalke, ki uporabljajo v plesni izvedbi po navadi nevtralni obrazni izraz, se tu morajo preizkusiti v mimiki obraza in s tem izraziti razne emocije, ki jih najprej doživi solistka in se nato kot valovi razširijo med druge izvajalke

nezaključenosti dela. Čeprav so plesalke izvedle koreografijo res odlično, so se moški v drugem delu izkazali dosti boljše. To pa ni samo moje, a tudi splošno mnenje publike. Koreografija Troy game ameriškega koreografa Roberta Northa je s svojo živahnostjo dobesedno vžgala publiko. Robert North je študiral na Kraljevi baletni šoli v Londonu, plesal pri londonskem Contemporary Dance Theatre (Sodobnem plesnem gledališču) in plesnem ansamblu Marthe Graham. Pozneje je vodil različne baletne ansamble. Koreografija Troy Game je kmalu postala eno od

simbolizirati nasprotja med spoloma in se skuša svojevrstno, s plesno govornico posvetiti njihovi analizi, čeprav smo podobne procese srečali v umetnosti že nešteto krat. Koreograf Leo Mujič je večer odprl z ženskim delom predstave. Šolal se je na Rudra School v Lozani (Švica) pri Mauriceu Bejartu. Najbolj ga je zaznamovalo dolgoletno delo s koreografom Williamom Forsythom v Frankfurtu. S koreografijo *She is missing*, ki jo je predstavil na koprskem odru, skuša prikazati liričnost ženskega giba in izražanja in s tem zadeti v bistvo ženske. Poleg tehnično čistega plesa

na odru. Rezultat je zanimiv in zato delo niha med čustvenostjo predstav plesnega gledališča in racionalnim minimalizmom naučenih in precizno ponavljajočih se gibov. Mujič je za to žensko delo uporabil Bachovo *suito* za čelo, in sicer njeno transkripcijo za klavir italijanskega skladatelja Ferruccio Busonija. Kostumi Thomasa Mike so zelo nevtralni in na spodoben način pokažejo žensko telo, celotno vzdušje je intimno, a vse skupaj je malce dolgočasno, morda zaradi ponavljajočih se plesnih sekvenc, predolgih čustvenih izbruhov solistke ali določene dramaturške razcefranosti in

temeljnih del sodobnega baletnega repertoarja. V tem baletu se plesalci lahko izkažejo kot atleti, saj je koreograf povezal umetnost baletnega giba z borilnimi veščinami (aikido, capoeira) in akrobatiko. Čeprav je plesalce oblekel v gladiatorske kostume (kostumograf je Peter Farmer), pa moškega ne prikazuje kot neustrašnega bojvnika, pač pa želi le karikirati njegov jaz. Tako se na samoiironičen način spoprijema z nelahko vlogo moškega v naši kulturi. Za glasbeno podlago je koreograf uporabil brazilsko glasbo *Batucado* in *Shadow Boxing* Boba Downsa.

Raffaella Petronio

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Me in Julia Roberts

Pred kratkim sem prebrala spet drugo knjigo zelo posebne španke, z dobrim odstotkom baskovstva v krvi: Lucia Etxebarria. Ženska, ki je bila vse, med drugim tudi ničla (kot se je takrat sama definirala), ki se je pobirala iz alkohola, in feministka, ki ima na svoji spletni strani tudi zanimivo poglavje o tem, kako nas je kozmetična industrija vpregla in kako neumno je še vedno verjeti v to, da bi kaka krema lahko ustavila čas. V istem obdobju, ko prebiram Etxebarria, postanem pozornejša do strani v ženskih prilogah in revijah, namenjenih reklamiranju kozmetičnih izdelkov. Berem o kremah, ki lahko dosežejo 500\0404, in se ujemam na te revije, ki v svojem klečplazenu pred kozmetičnimi hišami si ne postavijo vprašanja, ali je sploh moralno pisati o tem, ko so podatki o rednih ekonomskih težavah in nesigurnosti dobrega dela Italijanov vedno bolj znani. Ok, vem: reklama. Maže za hranjenje neke utopije večne mladosti, ki so testirane na živalih. Etxebarria bi sigurno napisala žolčni članek za kak ugleden dnevnik. Kontroverzna ženska, ki si je s svojo surovo odkritostjo logično prisluzila poleg bralstva tudi obvezne kritike. Večkrat se je lotila tudi t. i. ženskih tem, ki so take le, če o njih razmišljamo s kategorijami tržne industrije. Zapisala je npr., da ženske revije načrtno ignorirajo, da se ženska lahko stara, in če se ob to že morajo obregniti, potem je le tržno-namerno, torej: kako ji lahko uspe, da se ne stara. Etxebarria je to definirala kot brisanje identitete ženske, njene moči in zgodovine. Revije ne ponujajo ženskih obrazov, na katere se je zarisala kaka gub (ic) a, in če so že prisotni, potem je Photoshop najhitrejša maža. Nemška kultura je različna. Večkrat sem kupila kako njihovo žensko revijo, ki nas postavlja na tla, kamor res pripadam: v sodobni svet, v katerem se moramo kretati med zahtevami današnjega sve-

ta, nizko plačo, pomanjkanjem časa za vse: iskrene pogovore, igro z otroki, časa v dvoje, minut, ko si želiš le samote in zdenja v naravi, pa tudi možnosti, ki se ženski ponujajo, če jih le zna prepoznati. Tako imajo (nekateri) nemške ženske revije tudi daljše reportaže o delovnem prekvalificiranju, možnosti študija ob delu, predstavitvi kakega kreativnega projekta v službi, priloge o prihranjenju energije (in časa), poglobitve o različnih pasteh, v katere lahko pade današnji človek: od psihičnih težav, alkoholizma in jemanja mamil, odtegnitve od hrane, medčloveških stikov, težav v zakonu in vzgoji otrok. Pa tudi priloge o vsem, kar lahko osmišlja življenje, kot tudi o vsem, kar lahko razbremeni njegov vsakdan. Nič eklatantnega, le besede, namenjene temu, da bi ženski svet (ker gre pač za "ženske" revije...) lahko boljše živel v tem svetu, navsezadnje si vsi želimo isto, mar ne? Potem vzameš v roko italijanski ekvivalent in se ne čudiš dejstvu, da je ženska v tej (kot drugih) državah predstavljena na tak način. Seznan sega od kolekcij visoke mode, do receptov, nasvetov, kako postati zapeljivejša, fotoseans znanih obrazov v novih objemih, zakonska posvetovalnica in nega rož. To je (večinoma) vse oz. to, kar zaobjema največ strani. In kar zanima reklamo. Potem se pogledaš naokrog in ženske nismo (samo) to. Pač pa tudi bitja, ki mogoče danes v veliko večji meri kot kdajkoli prej si z moškim delimo hišna (in družinska) opravila, smo več kot kdajkoli prej zaposlene izven doma, skačemo sem in tja, vedno ali pogosto s cmokom v grlu, ker ne dohitevamo... koga? Česa? Perfekcije? Neke patinirane ženske iz revij, ki se navihano zasmeje pod stavkom v oglasu "Koliko let si mi prisodil?" ali Julie Roberts, mame treh otrok, ki gotovo ne računa, koliko mesecev po porodu se lahko posveti izključno dojenčku in kdaj bi družinski proračun ne zdržal več?

Samo sanje in misli, ki se odpirajo vetru...

Priložnost

Vozil je po običajni poti čez dolino, ni se mu mudilo. Pravzaprav se to ce- sto poznal kot svoj dom, saj se je po njej peljal večkrat na teden. A je bila vendarle vsakič drugačna, spreminjala se je z vremenom in z letnimi časi in vsakič se mu je zdela lepa. Tokrat je bilo čistiše mokro in akacije so risale svoje gole sence v meglo. Zimo je imel rad, v kolikor je tedaj najraje sanjal o pomladi. In se je že veselil tistih prvih vonjav in nemira, ki ga bo že februarja čutili v zraku. Potem pa poletje s svojimi nešteti izzivi in tisti kratki vikendi na morju. Letos bo pravzaprav težko. Ne samo gorivo, vse se je od lani močno podražilo, tako da z družino že težko shaja. Poleg tega so tu še razni stroški, zavarovanja in hišna popravila, pa je morje samo želja in modroze- len spomin.

Spomnil se je tiste zemlje in se nasmehnil. Spet tale italijanska birokracija, spet napake pri vodenju zemljiških knjig, spet že dobro poznani zapleti. Tokrat je napaka igrala njemu v prid. Potomota so mu namreč pred desetimi leti ali več zapisali kos za zidljivo zemljišča, ki mu v resnici nikoli ni pripadalo. Pravzaprav zanj sploh nikoli ni vedel, nikoli ni stopil na tisto krpo opuščene borjača in razmišljal o njem. Opozoril ga je mladi so- sed, ki se je odločil, da bo popravil staro podedovano kraško hišo. Potem pa tale pomota in zaplet. Sicer je bilo že dolgo let, kar se je odselil, in ko so ga poklicali po telefonu, ni nikogar več poznal. Saj je sprva mislil na pomoto, ni bil več last-

nik nobenega zemljišča in nobene kraške dvorišča. Potem je razumel. Do napake je prišlo v preteklosti. In čisto nehoti je postal lastnik tujega zemljišča. Sosed bi radi zidali, pa ga vabijo na razgovor. Zemljo bi odkupili, za katerokoli ceno, potrebujejo jo. Odkupili. Ko so mu spregovorili o denarju, o nekaj tisočih evrih, ga je najprej prijetno začemelo; tako krvavo jih je potreboval, da

močki, z najsodobnejšo tehniko. Pa kaj bi z njim, pravzaprav... Enako truden se bo na večer vracal domov in z istimi sanjami bo odhajal v jutro. Na avto se sploh spomnil ne bo. Pa bi lahko še marsikaj kupil s tistimi evri, saj je zadnjič prebral tisto zgibanko, ki so mu jo poslali po pošti. Pa sušilni stroj, takega, kot je videl v nakupovalnem centru, potreben bi bil, pa nova športna oblačila, pa..... Pa saj doma za vse to sploh prostora ni. Pri njih je navada, da skoraj nič ne roma v koš. Povsod so spomini, vse je še uporabno, škoda je, da bi raz-

metaval. Pa saj je doma čisto udobno, ničesar ne pogrša razen večerov, ko ga peč zazi- ba v sanje in ko ostanejo skrbi on- kraj kamnitih zidov. Soseba bo poklical zvečer, naj si prepiše tisto zemljo, naj zida, da mlada družina ne bo na tesnem s prostom. On bo nanjo kratko malo pozabil, saj nikoli ni bila njegova. In na ti-

jih je v mislih že prešteval in se veselil, da mu bodo olajšali tale vsakdanjik. Tile tisočaki v njegovi misli. Pa saj zemlje ne more prodati, saj ni njegova. Nikoli ni bila njegova, še videl je ni nikoli. Ampak uradno, na papirjih, tam, v tistih listinah, tam je lastnik tiste zemlje, tistih evrov..... Ampak v resnici ne, pred Bogom ne, pred samim seboj ne in niti pred temi čudoviti gorami, ki se daleč za fur- lansko nižino spajajo z modrino. Občutek ima, da te gore vedo, da bi ga obsojale. Prehitel ga je čisto nov Volvo, da ga je nekoliko zaneslo v desno. Nasmehnil se je svoji stari Škodi, ki je pogumno odrivala pot. Prijatelji, pa tudi sorodniki, so pred kratkim menjali avto, ime- li so takega z najnovejšimi pripo-

ste evre, ki jih je sosed tako težko prisluzil, da je čisto zgaran. Njemu ni do tujega denarja, posegel bi v to vsakdanjost, v to pričako- vanje pomladi in v to modrino gora v daljavi. Morda bi ne bilo več tako jasno, tako njegovo to- le nebo, tale pot.... Sicer je veliko takih ljudi, ki brez slabe vesti živijo od tujega denarja, veliko je ljudi, ki ne vidijo tistih, ki prihajajo vsak dan do- mov na smrt utrujeni, ki jim je vseeno za njihove sanje, za tr- pljenje. Njemu ni vseeno, tudi sam jih nosi v srcu, sanje in tr- pljenje, nosi jih včasih do tistih svetlih vrhov v modrini, da jih tam odloži in se spočije. Samo sanje in misli, ki se odpirajo ve- tru in brez trpkosti in obžalo- vanja zrejo v poletje.

Suzi Pertot

KOROŠKA Težave pri vključevanju strank

EL zahteva primerno mesto v KOKS-u

Predlog predsednika SKS Sadvornika glede Koordinacijskega odbora koroških Slovencev (KOKS) je ne- varen, ker spodkopava pomen in te- zo legitimacije do zastopstva interesov koroških Slovencev. Njegov predlog, da bi vključili v KOKS predstavnike večinskih strank v enakem številu, kot npr. samostojno gibanje koroških Slovencev, je spodkopavanje neodvisnega inter- nesnega zastopanja koroških Slovencev, meni poslovodja EL Adrian Kert: "EL bo naprej opozarjala, da je od strank edina, ki

venski narodni skupnosti kakor katerakoli druga stranka. Sadvornikova varianta je po- daljševanje že zdavnaj spozna- nih nevarnih poskusov inte- gracije večinskih strank v inte-

smiseln sestav, ki temelji na modelu Sveta pri predsedniku vlade Republike Slovenije, kjer so zastopane vse strešne orga- nizacije in EL. Za preprečitev pat-situacije bi dodatno lahko vključili predstavnika Cerkve. Glede razširjenega KOKS-a pa se ponuja model, ki sloni na dveh klopeh po 30 članov: na eni strani predstavniki krovnih organizacij koroških Slovencev (NSKS, ZSO, SKS, KKZ, SPZ, SGZ, SŠZ) in Cerkve, na drugi pa izvolje- ni pred- stavniki slovenske narodne skupnosti v vseh jav- noprav- nih tele- silih, ki se izre- cno prizna- vajo za člane slovenske narodne skupnosti. EL pou- darja, da gre v tem

Kärnten
Koroška

odločno in brez ovinkarjenja zagovarja interese koroških Slovencev, zato je ne gre postavi- ti na enako raven z drugimi strankami." Vrhu tega je EL dokazano zda- leč močnejše zasidrana v slo-

resne gremije koroških Slovencev: "Vsi vemo, da to slej ko prej gre edinole v škodo koroških Slovencev, tudi Sadvornik to že leta doživlja kot od- bornik EL," tako Kert. EL predlaga za ožji KOKS bolj

primeru le za prehodno rešitev, ki mora imeti za končni cilj de- mokratično izvolitev politične- ga zastopstva koroških Slovencev. Svoj predlog bo EL v deta- lju izdelala na seji predsedstva v začetku februarja.

Slovenija se je v duhu združila ob praznovanju obletnic Trubarja in Prešerna

Vlada odločna in uspešna v svoji politiki, tudi pri predsedovanju EU

Slovinci, ki jih politika sicer deli in razdvaja, so se za krajši čas vendarle združili v mislih, željah in hrepenenjih. To se je zgodilo ob začetku proslavljanja 500-letnice rojstva Primoža Trubarja, začetnika javne uporabe slovenskega jezika in pričevalca njegove pomembnosti. Na prvi seji častnega odbora za proslavitev petstote obletnice Trubarjevega rojstva, ki jo praznujemo v letu 2008, je predsednik vlade Janez Janša dejal, "da gre za eno najpomembnejših obletnic, ki jih praznuje slovenski narod, okrog pomena Trubarja pa smo v Sloveniji zelo enotni. Prav v položaju slovenskega jezika, ki je bil v središču Trubarjevega zanimanja in delovanja, se kaže pot, ki smo jo Slovenci prehodili v zadnjih dveh desetletjih. Pred dvajsetimi leti so civilistom sodili na vojaškem sodišču v Ljubljani, in to v tujem jeziku, medtem ko sedaj v našem slovenskem jeziku predsedujemo celotni Evropski uniji". Predsednik države dr. Danilo Türk je 7. t. m. v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani odkril Trubarjev kip, delo kiparja Tineta Kosa. Državni poglavar je med nedavnim obiskom v Vatikanu in pri predsedniku Italije Giorgiu Napolitanu sogovornikom pojasnil pomen Primoža Trubarja v naši zgodovini. Izrazil je tudi željo, da bi v Sloveniji lahko razstavili Trubarjevo Cerkevno ordningo, ki jo hrani vatikanski muzej. Zelo slovesno, občuteno in doživeto so v Sloveniji počastili 8. februar, slovenski kulturni praznik. Praznik spominja na dan smrti našega največjega pesnika in genija dr. Franceta Prešerna. Aktualnost poezije in duha

dr. Franceta Prešerna tudi v našem času in razmerah, je prof. Lojzka Bratuž, slavnostna govornica na Prešernovi proslavi v Novi Gorici, povzela z naslednjimi mislimi: "Ko sem premišljevala, kako naj sklenem ta govor, pogled v naš prostor in čas nekoč in danes, se mi je kar sama ponudila predzadnja katica iz Prešernove Zdravljice, ki je tudi besedilo slovenske državne himne. Z njo pesnik nazdravlja narodom, ki hrepenijo po miru in svobodi, ter si želijo, da bi na njihovih mejah ne živeli sovražniki, ampak le dobri sosede. Prešernovo sporočilo je že v daljnem letu 1844 napovedovalo nov čas, ki je tudi naš čas, velja pa za vse narode sveta".

Na državni proslavi v Mariboru sta nagradi za življenjsko delo prejela grafični oblikovalec Miljenko Licul ter književnik in prevajalec Janez Gradišnik. Med dogajanji ob slovenskem kulturnem prazniku je bila zelo zanimiva razstava osnutkov arhitekta Jožeta Plečnika za Prešernov mavzolej, ki jo je Gorenjski muzej priredil v Vrbi, rojstnem kraju našega največjega pesnika. V Vrbi naj bi zgradili devet metrov visok mavzolej, v katerem bi shranili posmrtno ostanke dr. Franceta Prešerna. Vendar projekt ni bil uresničen, ker Plečnik pri povojnih oblasteh ni

bil priljubljen. Dogodkov v politiki in na drugih področjih, pomembnih za Slovenijo, je bilo v prejšnjih dneh veliko, tako da lahko omenimo in jih na kratko ocenimo samo nekaj. Napovedujejo, da bodo parlamentarne volitve predvidoma med 20. in 27. septembrom. Politične stranke v boju za oblast in prevlado močno vznemirjajo ugibanja o tem, ali bo tudi naslednjo vlado vodil Janez Janša ali pa bo Borut Pahor. Morda pa bi v njej sodelovala celo oba politika. Nadaljujejo se ocene o značajskih in drugih lastnostih posameznih

politikov. Akademik dr. Janko Kos, avtor nove knjige z naslovom Slovenci in Evropa, je v intervjuju, objavljenem v tedniku Mladina, o Janezu Janši zapisal: "Janša ima karizmo (se pravi osebno izžarevanje, ki prepriča druge ljudi), ker je nekako drugačen od drugih politikov. Slovenci smo bili od nekdanj dobri uradniki. Tudi naši

politiki so bili v glavnem uradniški politiki, zato so se najbrž tako dobro vključili v komunistični projekt družbe. Cankar bi rekel, da so filistri (to je samozadovoljni, v mišljenju in delovanju omejeni ljudje)". Za Boruta Pahorja je znano, da je dober in prepričljiv govorec, vendar tudi vase zaljubljen politik. Javnomenjske ankete in raziskave so ga dolgo časa prikazovale kot najbolj priljubljenega politika v Sloveniji, v zadnjem času pa je to postal predsednik države Danilo Türk.

Premier in vlada morata delovati na dveh strateških področjih. V državi se mora spopadati z opozicijo, ki si hoče zagotoviti zmago na bližnjih državnoborskih volitvah, ob tem pa voditi predsedovanje Slovenije v evropski povezavi. Pri tem sta najbolj dejavna premier Janez Janša in zunanji minister dr. Dimitrij Rupel.

Zavrjnene obtožbe zoper notranjega ministra Dragutina Mateja

Državni zbor je zavrnil obtožbe poslancev opozicijskih strank zoper notranjega ministra Dragutina Mateja, češ da je pri upravljanju svoje funkcije deloval nezakonito. Prejel je dovolj glasov poslancev, da bo lahko ostal na svojem položaju. Nekdanji kandidat za predsednika Slovenije Marjan Cerar pa je na okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani ovadil 571 častnikarjev, ki so podpisali znano peticijo zoper domnevno cenzuro. Ovađena sta tudi pobudnika peticije Blaž Zgaga in Matej Šurc. Cerar jih dolži "blatenja Slovenije v tujini".

Marijan Drobež

Kratke

Premožnejši Slovenci začeli kupovati stanovanja v Trstu?

V Sloveniji cene stanovanj in gradbenih zemljišč še zmeraj naraščajo, zaradi česar si zlasti mlajše družine težko omislijo svoje stanovanje. Najvišje so cene v Kopru in drugod v slovenski Istri. V

Kopru povprečno urejeno dvosobno stanovanje stane nad 104 tisoč evrov, zanj pa bi morali kupci s povprečno visokimi prejemki odšteti 126 plač. V agencijah za promet z nepremičninami menijo, da se bodo cene stanovanj v Kopru in drugod v slovenski Istri letos zvišale od pet do osem odstotkov.

Tržaški časnik v italijanskem jeziku Il Piccolo je poročal, da premožnejši Slovenci čedalje bolj povprašujejo po nepremičninah na Tržaškem, kjer naj bi bile ugodnejše kot pa v Kopru in drugod v slovenski Istri. Po podatkih omenjenega časnika v Trstu kvadratni meter obnovljenega stanovanja stane od dva do tri tisoč evrov, v Portorožu pa pet tisoč evrov.

V letošnjem prvem sklopu priložnostnih poštinih znamk tudi Primož Trubar

Pošta Slovenije, ki ima sedež v Mariboru, je izdala letošnji prvi sklop priložnostnih znamk. V serijo Znamenite osebnosti je predstavljen Primož Trubar, osrednja osebnost slovenske kulturne

zgodovine, protestantski duhovnik, pisec in prevajalec. Po njegovi zaslugi smo Slovenci dobili prve tiskane knjige v našem jeziku, kar nas je postavilo ob bok in na raven drugih kulturnih narodov v Evropi. Ob izidu znamke je urednik Biltena slovenske pošte Bojan Bračič podrobno opisal razburljivo življenje in vlogo Primoža Trubarja v naši narodni zgodovini in kulturi. Zapisal je, "da njegova dela, ki so sicer vsa nastala iz religioznih pobud, močno presega samo verski pomen, saj je Trubar, čigar 500-letnico rojstva proslavljamo letos, razvijal teološko in pravno izrazoslovje in je s svojim pisanjem začetnik esejistike, pripovedništva in zgodovinopisja v slovensčini in je tudi prvi poimensko znani avtor slovenske pesmi".

V letošnjem prvem sklopu priložnostnih znamk je Pošta Slovenije izdala še nekaj drugih špoštinih znamk. Med njimi tudi voščilno znamko, ki je namenjena ljubezni. Njen glavni simbol je srce, zato je tudi nova poštna znamka v obliki srca.

SNG Nova Gorica / V goste prihaja Teatro Avante iz Miami

V petek, 15. februarja, bo na odru Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, z dvema ponovitvama ob 11. in 20. uri, gostovalo gledališče Avante iz Miami na Floridi z delom Williama Shakespeara Vihar, ki jo je priredila Raquel Carrio, učiteljica, avtorica dram in esejev, zaposlena kot profesorica na School of Performing Arts of the Higher Institute of the Arts in kot svetovalka za dramatik v Teatro Buendia. Napisala je številne študije o modernem kubanskem in latinskoameričkem gledališču. Na drugem mednarodnem festivalu leta 2004 Writing with a Difference v Neaplju je dobila posebno nagrado za gledališče. V svojo obdelavo Una tempestad (2006) je stnila Shakespeareovi fantastični in osupljivi igri Vihar in Sen kresne noči, kot sama pravi: »V resnici obe igri poskušata ustvariti magični prostor, kjer so mogoče vse spremembe, tudi najbolj čudne. Iz tega skupnega elementa izvira ideja križanja obeh zgodb, točneje branja Viharja kot čudnega sna v čarobnih deželah našega sveta, ki je tudi poln srečanj in prividov«. Predstava bo v španskem jeziku s slovenskimi podnapisi. Shakespeareov tekst je v španščino prevedel Prio Odio, igro pa režirala Lilliam Vega. Produkcija je delo Shakespeara in American Communities (ameriška gledališka pobuda za nastope na turnejah, na katerih si bo predstave ogledalo več kot tisoč različnih skupnosti in organizacij po 50 zveznih ameriških državah): Shakespeare for a New Generation, ki jo financira the National Endowment for the Arts v sodelovanju z Arts Midwest. Teatro Avante je bil ustanovljen l. 1979; njegov cilj je ohraniti latinskoameričsko, predvsem pa kubansko kulturno dediščino. Gledališče je predstavljalo ZDA na raznih mednarodnih gledaliških festivalih in za svoje delo in poslanstvo prejelo marsikatero nagrado, med drugimi l. 1995 prestižno nagrado Federica Garcie Lorce v Fuente Vaquerosu v Španiji. Leta 2007 je gostovalo v Španiji in Sloveniji s predstavo The Philanthropist pisca Virgilia Pinere in režiji Lilliam Vega. / IK

Deske / Premiera gledališke skupine MAK

Veveriček posebne sorte

Na 19. srečanje otroških gledaliških skupin Goriške, ki ga prireja Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in katerega predstave se letos vrstijo od 18. januarja do 21. marca po dvoranah in solah raznih krajev goriškega območja, se je prijavila tudi gledališka skupina

Svetlane Makarovič, ki je otrokom namenila veliko lepih in pomenljivih pravljinskih zgodbic, izbrali zgodbo Veveriček posebne sorte. Že od jeseni se je enajst učencev iz petega, sedmega, osmega in devetega razreda pripravljalo na uprizoritev, najprej pod vodstvom mentorice Mojce Petelin in Ane

MAK. Medtem ko so »starejši« učenci vadili igrice, so solarji iz nižjih razredov vzeli v roke barvice in narisali junake iz pravljice. Njihovi izdelki so bili razstavljeni v predverju pred nekaj leti smotno preurejene dvorane v Desklah. Najlepša izmed njih, ki jo je v živahnih barvah ustvarila Tinkara Kragelj, učenka 3. a razreda, in ki prikazuje protagonista veverička Čopka in njegovega prijatelja kosa, pa krasi majceno gledališko zhibanko.

Brez treme so zelo mladi igralci obvladovali besedilo in odrski prostor ter jasno in z zanosom izoblikovali igrice in prikazali, kako so se mamici Puhanki (Angelika Gomišček Kravos) rodili dve veverički, Vevira (Alenka Maffi) in Vevra (Hana

MAK, ki deluje v Kulturnem društvu Svoboda Deskle in OŠ Deskle. Ta skupina že enajsto sezono nepretrgoma poklanja najmlajšim gledalcem po eno pravljico igrice. Letos so iz zvrhane literarne skrinjice slovenske pisateljice

Košuta, potem pa pod izkušeno umetniško roko režiserja Emila Aberška, do brega poznavalca in tolmača otroških odrskih želja. Prav on je podpisal večino režij odrskih postavitev, ki so vzklicile v gledališki skupini

Gabrijelčič, in nežni samček Čopko (Žiga Jelavič), ki je bil malce drugačen od sestric, saj zaradi hibe na tački ni mogel razigrano skakati z veje na vejo kot ostale veverice, kar je zelo žalostilo mamico, a modri kos (Vito Pavlica) ga

Iva Koršič

Predstavitev rezultatov Eurobarometra za Slovenijo

Slovinci zadovoljni z življenjem

Kljub manjšemu upadu so Slovenci še naprej zelo zadovoljni s svojim življenjem, z veliko mero optimizma pa zrejo tudi v prihodnost EU, kažejo predstavljeni rezultati jesenskega nacionalnega poročila javnomnenjske raziskave Eurobarometer za Slovenijo. Slovenci še naprej nadpovprečno pozitivno ocenjujejo tudi članstvo v EU. Raziskava Eurobarometer meri javno mnenje v 27 članicah EU, na Hrvaškem, v Turčiji in v turškem delu Cipra. Vanjo so vključene osebe s stalnim prebivališčem v državah članicah EU, starejše od 15 let. V Sloveniji se je jesenska raziskava na terenu v obliki pogovorov na domu izvajala med 25. septembrom in 21. oktobrom 2007, vanjo pa je bilo vključenih 1009 anketirancev, poroča STA.

Rezultati jesenskega Eurobarometra za Slovenijo so po besedah Tine Vončina s predstavništva Evropske komisije v Sloveniji še naprej zelo pozitivni in optimistični, kljub temu da je moč v vseh članicah zaznati manjše poslabšanje razpoloženja javnosti v primerjavi s pomladanskim poročilom. 87 odstotkov anketirancev je tako

Danci, Nizozemci in Švedci (po 97 odstotkov). Slovenci nekoliko manj optimistično kot spomladi zrejo v prihodnost, saj jih 26 odstotkov oz. za osem odstotnih točk manj kot spomladi pričakuje, da se jim bo življenje v prihodnjem letu izboljšalo. 20 odstotkov (sedem odstotnih točk več kot spomladi) jih je prepričanih, da se jim bo življenje v naslednjem letu poslabšalo. Največji delež (52 odstotkov) jih ne pričakuje nobenih večjih sprememb.

Ocene glede gospodarskega položaja medtem ostajajo podobne kot spomladi, saj 25 (trije odstotki manj kot spomladi) odstotkov anketirancev meni, da se bo gospodarski položaj Slovenije v prihodnjem letu izboljšal, 28 odstotkov pa jih je mnenja, da se bo gospodarsko stanje poslabšalo. 44 odstotkov ne pričakuje sprememb.

56 odstotkov Slovencev meni, da je članstvo v EU dobra stvar, kar je za dva odstotka manj kot spomladi. Sedem odstotkov jih je prepričanih, da je članstvo v Uniji slaba stvar, 35 odstotkov pa jih je mnenja, da ni ne dobra ne slaba. Glede na povprečje v EU27 je delež tistih z dobrim mnenjem

odstotkov nad povprečjem EU27. Slovenija se po tem parametru uvršča na deveto mesto v Uniji. O pozitivnem vplivu članstva v EU za državo so najbolj prepričani Irci (87 odstotkov), Poljaki (83 odstotkov) in Litovci (81 odstotkov), najmanj pa Ciprčani (52 odstotkov) ter Madžari in Britanci (po 47 odstotkov).

Slovinci večinsko menijo, da glas države v EU šteje. 69 odstotkov vprašanih se s to trditvijo namreč strinja, 29 odstotkov pa jih meni, da glas Slovenije ne šteje. 56 odstotkov Slovencev (pet odstotkov manj kot spomladi) verjame tudi, da se bo vpliv Slovenije v EU v prihodnosti povečal.

Slovinci glede na ostale članice Unije še vedno nadpovprečno zaupajo v institucije EU, saj jih vanje zaupa 65 odstotkov anketirancev. S tem se skupaj z Belgijci in Grki uvrščajo na tretje mesto v Uniji. Skupaj s Poljaki se Slovenci čutijo tudi najbolj seznanjeni z delovanjem Unije ter obveščeni o evropskih zadevah med vsemi državami sedemindvajseterice. Njihovo nadpovprečno poznavanje osnov EU glede na druge članice je v veliki meri potrdil tudi praktičen preizkus v obliki nekaj osnovnih vprašanj.

Slovinci so glede prihodnosti Unije še vedno zelo optimistični. 73 odstotkov (sedem odstotnih točk manj kot spomladi) jih namreč gleda na prihodnost EU z optimizmom, s čimer se Slovenija uvršča nad povprečje EU, ki znaša 66 odstotkov. Zelo visoko pa so tudi pri podpori evropski monetarni Uniji in evru (s 86 odstotki na drugem mestu), okrepitvi skupne zunanje politike (z 81 odstotki na tretjem mestu), ter nadaljnji širitvi Unije (s 66 odstotki na tretjem mestu).

V tokratnem poročilu je bilo vsebovano tudi vprašanje o predsedovanju Slovenije Svetu EU. 85 odstotkov anketirancev je vedelo, da Slovenija predseduje Uniji, 86 odstotkov pa jih je menilo, da je predsedovanje za Slovenijo dobro. Kot ključen izziv, s katerim se sooča Slovenija, so anketiranci izpostavili boj proti inflaciji (63 odstotkov, kar je 45 odstotnih točk več kot spomladi), 47 odstotkov pa jih je prepričanih, da ima EU negativen vpliv na inflacijo, kar je za osem odstotnih točk več kot pred zadnjim tovrstnim merjenjem pred letom in pol.

zadovoljnih s svojim življenjem, s čimer so Slovenci na prvem mestu med desetimi novimi članicami Unije, ki so se Uniji pridružile v krogu širitve leta 2004. Zadovoljstvo z življenjem se je v primerjavi z zadnjim Eurobarometrom spomladi lani sicer zmanjšalo za štiri odstotne točke, a se Slovenci po zadovoljstvu še vedno uvrščajo v zgornjo polovico med članicami unije, in sicer na 11. mesto. Povprečje v EU27 je 80 odstotkov, najbolj pa so s svojim življenjem zadovoljni

o članstvu države v Uniji za dva odstotka nižji, za šest odstotkov pa je manj tudi tistih s slabim mnenjem. Največ vprašanih je članstvo v EU ocenilo kot dobro v Luksemburgu (82 odstotkov), na Nizozemskem (79 odstotkov) ter v Belgiji in na Irskem (74 odstotkov), kot slabega pa v Veliki Britaniji (28 odstotkov) in Avstriji (26 odstotkov).

71 odstotkov Slovencev meni, da je Slovenija s članstvom v EU pridobila, kar je za štiri odstotne točke manj kot spomladi in 13

Prva konferenca kmetijskih ministrov

Živila dobivajo vlogo strateške surovine

Živila postajajo vse pomembnejša surovina, vse pogosteje se jim pripisuje strateški pomen, kako zadovoljiti vedno večje povpraševanje po živilih, pa predstavlja velik izziv kmetijske politike, so se strinjali udeleženci prve konference kmetijskih ministrov v sklopu sejma Grüne Woche.

Kmetijstvo, energetika in skrb za okolje so med seboj tesno povezani, so se strinjali nemški minister za kmetijstvo Horst Seehofer, evropska komisarka za kmetijstvo Mariann Fischer Boel, ruski kmetijski minister Aleksej Gordejev, ukrajinski kmetijski minister Jurij Melnyk, turški kmetijski minister Mehdi Eker in sekretar francoskega kmetijskega ministrstva Jean Marie Aurand, ki so v Berlinu razpravljali na temo globalne konkurence na področju kmetijskih surovin.

Poleg rastočih cen energentov se svetovni trg v zadnjem času sooča tudi z vse višjimi cenami živil, kar je v veliki meri posledica večje rasti povpraševanja od rasti ponudbe. Med razlogi so sogovorniki izpostavili rastoče prebivalstvo, pomanjkanje dodatnih površin za pridelavo hrane, vedno večji del teh pa se v luči rastočih cen energentov namenja tudi proizvodnji rastlin za pridelavo biogoriv.

Potrebna je kmetijska politika, ki se bo sposobna soočiti z novimi izzivi, tako glede rastočega povpraševanja kot boja proti klimatskim spremembam, a ob tem ne smemo dovoliti, da bi proizvodnja rastlin za biogoriva prizadela proizvodnjo živil, je poudaril

Seehofer. Da se proizvodnja biogoriv v razpravah okoli cen živil in nezadostne ponudbe navaja prepogosto, pa je menila komisarka Fischer Boelova. Po njenem mnenju je razlog predvsem v rastočem pov-

praševanju držav v razvoju, proizvodnja pa upada tudi zaradi vse bolj za kmetijstvo neprimernih vremenskih razmer.

Če želimo doseči zastavljene cilje na področju varstva okolja v luči klimatskih sprememb, so biogoriva edina možnost, je dejala in izpostavila pomen investicij na tem področju. Da proizvodnja rastlin za biogoriva ni nujno v konkurenci s proizvodnjo živil, je menil tudi sekretar francoskega ministrstva Aurand, ki je predlagal, da bi rastline za biogoriva gojili na območjih, ki so za gojenje drugih poljščin neprimerna.

Nujna so vlaganja v razvoj druge generacije biogoriv, nujna je diverzifikacija, uporaba organizmov, ki porabijo manj vode, uporaba novih tehnologij, in sicer ne le v povezavi z gensko spremenjenimi organizmi, je dejal Aurand. "Proizvajati moramo več in boljše," je poudaril in izpostavil

potrebo po razvojni kmetijski politiki na svetovni ravni.

Da je ob novih tehnologijah nujna tudi razprava o biotehnologijah, pa je prepričana Fischer Boelova. Poudarila je, da se bo proizvodnja gensko spremenjenih organizmov povečala, saj prinaša ta večje dobičke, tako jo že povečuje Brazilija, in pomembno je, da EU ne bo popolnoma zaostala za drugimi državami.

Fischer Boelova je še poudarila, da pred letom dni nihče ni pričakoval takšnih razmer na področju cen hrane, ob tem pa dodala, da je maslo še vedno cenejše kot pred 25 leti. Pojasnila je še, da so v Evropi pred leti na številnih območjih opustili proizvodnjo, ker so želeli zmanjšati proizvodnjo, ki je presegala povpraševanje in ponovna uporaba teh bo po pričakovanjih izboljšala razmere.

Velike možnosti za povečanje kmetijske proizvodnje, tako poljščin kot rastlin za izdelavo biogoriv, ima Ukrajina, je poudaril ukrajinski minister Melnyk. Ukrajina ima potencial, občuti pa pomanjkanje modernizacije, inovativne tehnologije, za kar pa so potrebna vlaganja, je dejal Melnyk in izrazil prepričanje, da bo Ukrajina v primeru razvoja velik in enakopraven igralec tako na trgu živil kot biogoriv. "Investicije so tema številka ena v Ukrajini," je zaključil.

Da je uvajanje novih tehnologij v kmetijstvu nujno, se je strinjal tudi ruski minister Gordejev. Ob tem je izpostavil še pomen upravljanja, pomen vlad, saj kmetijstva, tako Gordejev, ni mogoče obravnavati le s komercialnega stališča. Kmetijstvo prinaša številne dobrine za vse, kar pa se ne da vedno meriti z denarjem, je dejal.

STA

Po raziskavi ameriške univerze Yale

Slovenija na 15. mestu najbolj "zelenih" držav

Po poročanju STA, se je Slovenija uvrstila na 15. mesto raziskave Centra za kakovost varstva okolja

ogljika in žvepla, onesnaženosti vode in zraka, biotske raznolikosti in praksah zaščite narave.

ameriške univerze Yale o varovanju okolja. Omenjena raziskava je na podlagi indeksa učinkovitosti varstva okolja (EPI) med drugim zajela podatke o izpustih

Prvih pet mest so na omenjenem seznamu, ki je zajel 149 držav, zasedle Švica, Švedska, Norveška, Finska in Kostarika, iz slovenske soseščine se je npr. Avstrija

Slovaška (16. oz. 17. mesto). Čisto na repu lestvice je Niger, za las pred njim pa sta se uvrstili Siera Leone in Angola. ZDA so pristale na 39. mestu.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tiskarjev v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 12. februarja, ob 14. uri.

